

Catalunya Cristiana

f /catalunyacristiana

ig catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

tw @catalunyacristiana.bsky.social

xx @catcristiana

yt catalunya cristiana

La pel·lícula “El 47” en clau cristiana

Partint d'aquest exitós film, descobrim la petjada de l'Església
en el passat i el present dels barris populars

P 8-13

Àngel Luis Abadía, Fons Gramma del Museu Torre Balldovina

Autobusos segrestats l'any 1976 pels veïns del barri Can Franquesa de Santa Coloma de Gramenet.

VIDA ECLESIAL

L'Església catalana
inaugura el Jubileu
de l'Esperança

P 18-21

Agustí Codinach

REPORTATGE

Recorregut per les
esglésies de Lloret
de Mar

P 24 - 28

Lloret Turisme

SUMARI

12 GENER 2025

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Reportatge	24
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	38
Agenda	46
Des del carrer	47

16-17

El Papa inaugura l'Any Jubilar

Als tradicionals compromisos
nadalencs del Pontífex, s'hi
han sumat els propis del
Jubileu ordinari del 2025

38

Un retaule excepcional de Joanot de Pau

"L'Anunciació de la Verge" ha estat adquirit pel Departament de Cultura

40

Mn. Jusep Amiel Solé, in memoriam

Va ser un gran promotor i impulsor de la llengua aranesa

47

Entrevista a Marta Pomés

És la vicepresidenta i coordinadora del Comitè d'Ètica d'Educació de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

EDITORIAL

La lluita continua

El 18 de gener vinent tindrà lloc la dissetena edició dels Premis Gaudí, en què destaca la pel·lícula amb més nominacions, *El 47*, que recrea l'episodi del segrest de l'autobús 47 protagonitzat per Manolo Vital a Torre Baró l'any 1978. L'exitosa pel·lícula, dirigida per Marcel Barrena, ha servit per rememorar la lluita dels veïns d'un barri d'habitatges precaris de Barcelona per la seva dignitat personal i col·lectiva.

Amb tot, hi ha una faceta d'aquesta història que no té prou protagonisme a la pel·lícula, que només s'hi intueix, i és tot el testimoni silenciós dels capellans i de les monges que van arrelar les seves vides als barris obrers i a les perifèries urbanes, com molts altres cristians de base. Gent d'Església que va unir el seu destí al de tota aquesta immigració espanyola que va arribar buscant un futur millor. A Catalunya, els cristians compromesos van ser determinants en el moviment antifranquista i en el naixement del moviment veïnal. Per això, és important reivindicar aquest testimoniatge d'Església als barris més populars, a les perifèries de les grans ciutats, que avui dia també viuen situacions molt precàries i on les comunitats cristianes continuen sent-hi presents. Com recorda la periodista Montse Santolino en la publicació de Cristianisme i Justícia *Tornar als barris*, "el que van fer aquelles esglésies i comunitats de base continua sent avui tan necessari com abans: construir comunitat, organització i esperança. Construir i sostenir les capacitats i energies socials imprescindibles per resistir tots els embats". Per tant, reivindicuem la tasca feta però no per vanter-nos-en o per mostrar-nos cofois del camí fet, sinó com un esperó a prosseguir amb la missió. Dignificar les perifèries continua sent una urgència.

.....

☐ Edició en castellà

☐ Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

A/e titular del compte _____

IBAN	ENTITAT	OFICINA	DC	COMPTE	DATA (DD/MM/AA)

 Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 del 13 de desembre, autoritzo la Fundació Missatge Humà i Cristià a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat, així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Fundació Missatge Humà i Cristià amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

La setmana en tuits

MONS. LUIS ARGÜELLO

@MonsArguello

02/01/2025

Arquebisbe de Valladolid

No és una bona defensa del símbol de l'Amor misericordiós insultar les persones a les quals el Cor de Jesús també estima i perdona les ofenses. És possible unir veritat i caritat. El símbol ferit i el dolor experimentat ha de fer-se testimoni de l'amor nou que representa

EDUARD SALA

@edsala62

30/12/2024

Director de Càritas Barcelona

Des de Càritas Barcelona desitgem que l'AMOR i l'ESPERANÇA t'acompanyin durant tot l'any 2025. Arreu. Tant de bo tots esdevinguem portadors d'esperança. "Malgrat tot, podem esperar perquè ens tenim mútuament" (David Steindl-Rast, monjo benedictí de 98 anys)

EVA FERNÁNDEZ

@evaenlaradio

30/12/2024

Corresponsal de la Cope al Vaticà
Telegrama de condol del Papa per la mort de Jimmy Carter en què recorda que era un home de fe compromès en la reconciliació i la pau entre els pobles, la defensa dels drets humans i el benestar dels necessitats

PILARÍN BAYÉS

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

L'AMOR MATRIMONIAL, EN UN LLIBRE DE DANIEL ARASA

S'acaba de publicar un llibre editat per Carena i titulat *¡El amor de mi vida has sido tú!* El seu autor és Daniel Arasa, que proposa amb aquest títol "un lema ben universal" coincidint amb els seus 55 anys de matrimoni. El 2 de gener en una entrevista al programa *Sense distància*, el veterà periodista i historiador va dir que "avui dia moltes parelles es trenquen perquè pensen que l'amor ja ha passat i no el tenen". Va aclarir que "l'enamorament és l'origen del matrimoni, però aquell foc inicial normalment queda enrere".

Daniel Arasa, que presentarà el llibre a finals de gener, va assegurar també que sovint molts homes i dones casats "han idealitzat la creença que podrien ser més feliços del que són en el moment present, amb el seu cònjuge i la seva família, o que altres tenen més felicitat, i això s'ha de tallar per entregar-se de manera incondicional, perquè només així la unió de la parella tira endavant". Igualment va alertar davant la confusió social sobre la felicitat, que "no és tenir diners o fer més viatges, sinó donar-se als altres".

Zoom **MACIÀ GRAU**

Comunitat de Sant'Egidio

Més de 200 persones es van aplegar el primer dia de l'any 2025 al davant de la catedral de Barcelona per participar en la tradicional Marxa per la Pau de la Comunitat de Sant'Egidio. L'acte, organitzat amb motiu de la 58ena Jornada Mundial de la Pau, va comptar amb participants originaris de diversos països, que van recordar que malauradament encara hi ha més de cinquanta conflictes oberts al planeta. El de Barcelona va ser un dels molts actes que Sant'Egidio va organitzar el dia 1 de gener arreu del món, tots aplegats per recordar-nos una vegada més que la pau sempre és possible.

L'efemèride **JOAN PALLARÈS-PERSONAT**

16 de gener del 1979

Davant la revolta, el xa de Pèrsia abandona l'Iran i el país cau a mans dels islamistes

Notes miscel·lànies sobre el Seminari Conciliar de Barcelona

Les “Efemérides para la historia del Seminario Conciliar de Barcelona”, de Codina i Alabart

DANIEL GIL SOLÉS

Coordinador tècnic de la
Biblioteca Pública Episcopal
del Seminari de Barcelona

Els autors volien escriure una història completa del Seminari en tres volums

Un dels primers intents en època contemporània d'escriure una història del Seminari Conciliar de Barcelona foren aquestes *Efemérides para la historia del Seminario Conciliar de Barcelona*, obra dels preveres Joan Baptista Codina i Formosa i Gomersind Alabart i Sanz, que fou editada a Barcelona l'any 1908 per la Impremta de la Casa Provincial de Caritat. La idea inicial dels autors era prou ambiciosa, ja que volien escriure una història completa del Seminari en tres volums, des de la seva creació fins als seus dies, dividida segons les diferents

ubicacions que ha tingut: un primer volum dedicat a Montalegre (1593–1772); un segon volum que expliqués l'època a Betlem (1772–1878) i que inclogués un apèndix sobre el període del carrer Tallers (1878–1882); i finalment un tercer volum sobre l'actual ubicació al carrer de la Diputació, des del 1882 i fins als nostres dies.

Com tantes altres obres de començaments del segle XX, el llibre no s'acabà, i només s'arribà a publicar aquest primer volum, que recull els 179 primers anys d'existència del Seminari, des de la seva creació el 1593 quan s'ubicà al Convent

de Montalegre, i fins al seu trasllat l'any 1772 al Col·legi de Betlem dels jesuïtes arran de la seva expulsió el 1767. Entre els fets destacables que s'hi recopilen, hi ha referències als primers rectors, al primer reglament del 1614 (*Ordinacions* del bisbe Lluís de Sanç), o al període comprès entre 1650 i 1735, en què el Seminari no funcionà principalment per manca d'alumnes —segons Subirà i Blasi, pel *flagell de la pesta que assolà la ciutat durant un any; segon, en les incessants guerres a Catalunya, i tercer, la impossibilitat de fer front a les contingències amb les rendes existents*—, i la seva posterior restauració. ■

La sal de la terra

Àngel Sanz Briz, un diplomàtic contra l'Holocaust

**JOSÉ MIGUEL
HERNÁNDEZ LÓPEZ**
Historiador

Prop de tres mil jueus van aconseguir salvar la vida

Al text d'una carta que Àngel Sanz Briz, ambaixador d'Espanya a Budapest, va enviar a la seva dona hi llegim: “Els carrers de Budapest vessen d'estrelles grogues. Cada dia surten noves lleis contra ells. Els han pres els automòbils, ràdio, telèfon i bloquejat els comptes. Han de sortir de casa seva en el termini de tres hores, deixant-hi la meitat de la seva roba, efectes i mobiliari.”

Àngel Sanz Briz va néixer a Saragossa el 1910, al si d'una família de comerciants i militars. Educad a les Escoles Pies de la capital aragonesa, Sanz Briz es va llicenciar en Dret i va ingressar a la carrera diplomàtica el 1933. Quan va arribar a Budapest el 1942 com a encarregat de negocis, fe-

ia poques setmanes que havia contret matrimoni. Diplomàtic jove, intel·ligent i astut, els seus valors catòlics van ser sens dubte un dels pilars que el van dur a plantar-se davant l'Holocaust.

La història de les seves accions davant la barbàrie nazi es va iniciar amb un telegrama on es comunicava al ministre d'Afers Estrangers espanyol que el representant del Consell Mundial Jueu havia demanat que s'estengués la protecció diplomàtica al major nombre de jueus perseguits en territori hongarès. I així va ser com el ministre, amb data 27 d'octubre del 1944, va enviar instruccions a Sanz Briz perquè actués amb aquesta consideració sobre els jueus

sefardites de nacionalitat espanyola, els qui tinguessin un origen espanyol i la resta d'israelites que ho sol·licitessin.

D'acord amb les instruccions rebudes i sempre en consonància amb uns principis ètics definits per la seva creença religiosa, Sanz Briz va començar a expedir passaports. Per això, posant en joc la seva astúcia i intel·ligència amb una finalitat humanitària, va recórrer al decret de Primo de Rivera, promulgat el 1924, que permetia concedir la ciutadania espanyola als jueus sefardites. Gràcies a tot això, prop de tres mil jueus van aconseguir salvar la vida. Sanz Briz és des del 1963 un més entre els Justos de les Nacions. ■

L'Esperit Sant ens guiarà durant tota la vida i ens ajudarà a transformar-nos en persones cada cop més semblants a Jesús

Fills de Déu i fills de l'Església

CARD. JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

En la dinàmica de l'any litúrgic, aquest diumenge, en què celebrem el Baptisme del Senyor, es clou el cicle de les festes del temps de Nadal i entrem en la fase que el calendari litúrgic anomena “temps de durant l'any”. Aquest és un temps, aparentment menys fort, durant el qual no se celebra cap aspecte significatiu del misteri de Crist i ocupa trenta-quatre setmanes de l'any litúrgic.

Avui celebrem el Baptisme de Jesucrist al riu Jordà, un fet amb el qual es clou la vida oculta de Jesús a Natzaret i comença la seva anomenada vida pública. Ell inaugura la seva missió evangelitzadora per la

regió de Galilea. Aquest diumenge la litúrgia ens proposa recordar el baptisme de Jesús amb la narració que en fa l'Evangeli de sant Lluc.

En la primera part del relat de sant Lluc, Joan Baptista és el protagonista, perquè és ell qui parla. Ell predica la conversió a tot el poble i respon a les inquietuds de la gent amb consells valents. Ell és qui anuncia el Messies, Jesús, que vindrà i ens batejarà “amb Esperit i amb foc” (Lc 3,16). Joan Baptista era valent i defensor de la justícia, com Jesús.

En la segona part del relat de sant Lluc, Jesús és batejat per Joan Baptista mentre pregava. Lluc insisteix en aquesta actitud orant de Jesús en els moments més importants de la seva vida. En aquesta escena, des del cel, la veu del Pare proclama que Jesús és el seu Fill: “Tu ets el meu Fill, el meu estimat; en tu m'he complagut” (Lc 3,22). Aquestes paraules ens les podem fer nostres i evocar-les en qualsevol moment de la nostra vida, especialment en els moments de soledat i fragilitat.

Jesús, quan rep el baptisme, se

solidaritza amb tota la humanitat, que és feble i vulnerable. La memòria del seu baptisme ens invita cada any a fer memòria del nostre propi baptisme. Recordem que en la cerimònia del baptisme els batejats rebem l'aigua que ens purifica del pecat, però no oblidem que rebem el do de l'Esperit Sant a través de la unció del sant crisma.

L'Esperit Sant ens guiarà durant tota la vida i ens ajudarà a transformar-nos en persones cada cop més semblants a Jesús. L'Esperit disposa al nostre interior la llar on Jesucrist, el Fill de Déu, es vol hostatjar. Mantinguem encesa la flama de l'Esperit per poder escoltar la veu de Crist que ens habita i per poder sembrar amb alegria la Bona Nova de Jesús.

Benvolguts germans i germanes, donem gràcies a Déu pel nostre baptisme, gràcies al qual esdevenim fills de Déu i fills de l'Església. Avui us convido a pregar pel prevere o diaca que us va batejar. Quan rebem el baptisme, rebem la llum i la gràcia del Pare. El sagrament del baptisme ens obre a la vida de Jesús ressuscitat. ■

El compromís i el testimoni de laics, religiosos i preveres permet descobrir les arrels de l'Evangeli en els moviments veïnals que van dignificar els barris

EL SUBSTRAT CRISTIÀ DE LA PEL·LÍCULA “EL 47”

JOAN ANDREU PARRA

Yo soy el rojo que se casó con una monja”, li etziba el personatge de Manolo Vital, al menjador de casa, a la seva dona Carmen Vila. En aquesta frase pronunciada a la pel·lícula de Marcel Barrena, *El 47*, interpretada per Eduard Fernández i Clara Segura, tots dos Creu de Sant Jordi 2024, s'intueix tota la història silenciosa dels capellans i de les monges que van arrelar les seves vides als barris obrers i a les perifèries urbanes, com molts altres cristians de base.

Aquesta exitosa pel·lícula catalana que suma divuit nominacions als Premis Gaudí i catorze als Premis Goya recrea l'episodi del segrest de l'autobús 47 protagonitzat per Manolo Vital a Torre Baró l'any 1978 i que, convé recordar, no va ser ni la primera ni l'única d'aquesta singular forma de protesta veïnal, com els múltiples talls de la Meridiana per resoldre qüestions com el clavegueram, la llum, l'asfalt dels carrers, els transports, l'escola...

Manuel Vital Velo, extremeny de Valencia de Alcántara (1924-Barcelona, 2010), va quedar orfe l'octubre del 36 quan els falangistes van assassinar el seu pare i onze anys més tard va marxar “expulsat”, com ell deia, fugint de la misèria ma-

Àngel Luis Abadía, Fons Grama del Museu Torre Balldovina

A Santa Coloma de Gramenet també hi va haver un cas de segrest d'autobusos al barri de Can Franquesa. Dos autobusos de la línia 230, aturats al carrer Garcilaso de la Vega, sense asfaltar, durant un segrest dels veïns de Can Franquesa el 1976.

terial i, sobretot, de la repressió franquista. Vital va venir a parar al barri barceloní de Torre Baró, amb cases i serveis construïts per molts immigrants com ell. De tarannà lluitador, va formar part aviat de la clandestina CCOO i va arribar a ser líder sindicalista a la seva empresa, Transports Metropolitanos de Barcelona, on va ser un dels acomiadats per la vaga del 1971. Juntament amb Ignasi Català, Cirilo Poblador i Carmen Riaño, entre d'altres, va fundar l'Associació de Veïns de Nou Barris Secció Vallbona-Torre Baró-Trinitat, de la qual va ser primer president l'any 1970 i a partir del 1978 va ocupar el càrrec de president de l'Associació de Veïns de Torre Baró, fins al 1994.

Carmen Vila Oliver era una novícia que va anar a Torre Baró a ajudar els immigrants que acabaven d'arribar i ajudava en el que calgués, com ara construir cases, tot i que com a mestra, sobretot ensenyava a la canalla, als adults i especialment a les dones, moltes analfabetes. Va ser en aquest context que la Carmen va conèixer el Manolo, que havia quedat vidu amb una criatura, i de seguida van fer pinya per acabar-se convertint en parella.

En aquest barri la presència religiosa sempre ha estat molt important, per exemple les germanetes de

l'Assumpció (la Margarita, la Consol o la Teresita), amb les quals la Carmen tenia una relació molt fraterna. “Primer vam conèixer la Carmen, perquè ella formava part de la comunitat cristiana, molt petita, i que encara és present, i després, a través d'ella, vam conèixer el Manolo. Vam tenir molt bona relació. La Carmen està claríssim que tenia un sentit social de la fe, el que diem ara la *dimensió política de la fe*, la tenia molt assumida en tota la seva vida, en tota la seva acció social, d'alfabetització, de participació en el barri. I ell, aquesta arrel, la tenia, però no per la vessant cristiana, sinó per la vessant comunista: era militant molt actiu del PSUC i també de Comissions Obreres; per a ell tota la dimensió comunitària, social, organitzada, era un element molt important, i precisament això no surt ben reflectit a la pel·lícula”, observa Pepe Rodado, consiliari general de l'Acció Catòlica Obrera (ACO) i adscrit a diverses parròquies de l'arxiprestat de Trinitat-Roquetes, que recorda la seva etapa de seminarista amb el seu company Fermí seguint l'itinerari ESMO (Encaminament Sacerdotal des del Medi Obrer, facilitat pel cardenal Jubany) quan van venir a viure l'estiu del 1982 a Torre Baró.

AGUSTINA RICO

“Abans que existissin les associacions de veïns, hi va haver parròquies molt senzilles que van començar a aglutinar la gent”

MANEL LLADONOSA

“És molt important que la parròquia estigui al servei de construir una comunitat, ja no com a vertebradora com ho va ser en el passat, però sí de servir el diàleg intercultural”

La parella protagonista d'“El 47”. Manuel Vital va ser condecorat amb la Medalla d'Honor de l'Ajuntament de Barcelona el 16 de gener del 1998.

BARRIS “DE SEGONA” QUE ES REIVINDIQUEN

“Als nostres barris, els anomenats de la zona nord de Barcelona, Torre Baró, Vallbona i Ciutat Meridiana, tenim els índexs d’atur i pobresa més alts de la ciutat; doblem els problemes de salut mental de la mitjana dels habitants de Barcelona; tripliquem els suïcidis, i també tenim el percentatge de desnonaments setmanals més alt. Amb aquesta realitat es fa difícil no fer res”, expliquen Juanfra Carrasco i Manu Quero, dos membres de la junta de l’Associació 50x20, al darrer número de la revista *Salillum* de l’ACO. Des del 2010 es van agrupar unes 50 persones, per “aportar el seu granet de sorra per pal·liar les condicions de desigualtat que afecten l’educació d’infants i joves” dels tres barris i que perjudiquen “l’accés equitatiu a l’educació i la formació, cosa que perpetua la situació de desigualtat d’aquests barris amb els de la resta de la ciutat”. Aquestes 50 persones, la gran majoria veïns o amb alguna relació amb els tres barris, aporten 20 euros mensuals (d’aquí el nom de l’associació). Durant el 2023 van repartir 19.624 euros per afavorir infants, joves i famílies.

El focus d’atenció que ha procurat el film de Barrena ha estat un impuls a l’orgull i la dignitat dels veïns d’aquests barris. De fet, a Torre Baró, un barri extens però amb escassa població (3.200 persones), aquest Nadal han encès uns llums de Nadal molt especials, amb panells creats comunitàriament i algun de dedicat a la pel·lícula *El 47*. “Avui no només il·luminem els carrers, il·luminem l’orgull d’un barri que sempre camina unit”, deien el dia de la inauguració en fer una ruta pels carrers per presentar aquesta iniciativa fruit d’un projecte comunitari finançat pel pla de barris de Barcelona amb la participació del Centre Obert, equipament per a nens i joves de Càritas Barcelona i Suara.

Precisament, l’Associació de Veïns de Torre Baró, segons explica Rodado, “ha tingut una línia més contínua i sempre hi ha hagut cristians. A la junta actual, hi ha una relació molt bona amb la parròquia i amb el Centre Obert. Per desgràcia, a Vallbona això no ha passat. L’Associació es va dividir en un moment molt

polititzat i encara hi ha ferides”. Per això, aquest capellà intenta animar els veïns “a veure si és possible sortir d’aquest atzucac i poder tornar a fer una única Associació de Veïns amb la gent que hi vulgui participar”.

BIOGRAFIES QUE SÓN “LLEVAT DINS LA PASTA”

“Les parròquies als barris van ser el moviment pioner. Abans que existissin les associacions de veïns, i abans que existís la primera revista *Grama*, hi va haver parròquies molt senzilles —de vegades aixoplugades en naus o en baixos d’edificis— que van començar a aglutinar la gent. Després van venir els centres socials, les associacions de veïns... El barri on hi havia Jaume Sayrach estava sense

asfaltar, sense autobús, sense res... La JOC (Joventut Obrera Cristiana) era com una llum. Aquella JOC primera, els moviments que arrenquen de les parròquies van ser un primer aglutinant que va unir molts joves i d’allà van arrencar moltes coses”, recorda Agustina Rico, escriptora, catedràtica de llengua catalana i responsable d’activitats culturals a *Fòrum-Grama*, publicació de Santa Coloma de Gramenet que va inspirar mossèn Sayrach.

Sayrach, mort el primer de gener del 2023, “va ser un d’aquells capellans obrers que hi va haver als anys 60-70 i, en alguns llocs fins a principis dels 80, a moltes barriades... Un d’ells va ser l’alcalde de Santa Coloma de Gramenet, Lluís Hernández, amb el qual Sayrach va

La primera immobiliària amb valors cristians de Catalunya

PROMOCIÓ

Vengui el seu immoble amb nosaltres i li regalem l'IBI de tot l'any, el certificat energètic i la cèdula d'habitabilitat.

- **Compra i venda d'immobles (cases, pisos, locals)**
- **Administració de finques**
- **Lloguer de cases i pisos (estem especialitzats en lloguer per temporada)**
- **Comprem edificis (no importa l'estat en què estiguin)**

936 170 916
616 854 891
696 620 072

joan@hkinvest.es
marian@hkinvest.es

<https://hkinvest.es/>

Carrer d'Europa 8, Barcelona
(darrere d'El Corte Inglés - María Cristina)

JESÚS RODRÍGUEZ

“De vegades ens perdem en els grans eslògans de la política, quan el que necessiten els veïns són coses pràctiques o concretes per fer-los més fàcil la quotidianitat”

ODEI A. ETXEARTE

“El Pla Popular de Santa Coloma de Gramenet és un exemple de lluita articulada i participació ciutadana que es pot exportar a avui”

ser regidor d'Urbanisme del primer ajuntament democràtic. Van ser els capellans que van fer la teologia de l'època, que era comprometre's. Sayrach també va ser el fundador de la revista *Grama* el 1969 [un referent de periodisme popular i transformador que fou planter de grans periodistes i de fotoperiodistes]”, apunta Rico, que està publicant a *Fòrum-Grama* una biografia per capítols de Sayrach.

“En el període del franquisme són molt importants les parròquies. Quan les immigracions arriben a Lleida, també s'estableixen en zones perifèriques de la ciutat i aquí les parròquies hi fan un paper: al barri dels Magraners; al del Secà de Sant Pere; la parròquia de Sant Joan, situada al centre històric, però que s'ocupava als anys 50 del Canyeret [un barri avui desaparegut, habitat per població pobra i a tocar de la Seu Vella]; o la parròquia de la Magdalena. Els moviments de joves

Els llums de Nadal elaborats pels veïns de Torre Baró al Centre Obert s'han encès per segon any consecutiu; estan dedicats a “El 47” i tenen el lema “Torre Baró existeix i resisteix”.

cristians també van ser molt importants als anys 70 i moltes vegades van anar a parar a grups d'esquerres i a grups molt compromesos”, analitza Manel Lladonosa Vall-llebreira, historiador i membre del consell parroquial de Sant Jaume Apòstol de Lleida que, el 19 de novembre passat va fer la conferència “Barri i parròquia” amb motiu del 50è aniversari de la parròquia.

REIVINDICAR ELS BARRIS AVUI

En grans ciutats com Barcelona, cobejades pels operadors turístics i els fons d'inversió, hi ha una certa apropiació de la imatge de la ciutat que porta a concentrar macroesdeveniments controvertits, com ho ha estat la recent Copa Amèrica de Vela. “Com totes les ciutats, Barcelona té interessos creuats molt

diversos i s'ha de ser molt curós a l'hora de gestionar aquest tipus de macroesdeveniments. Perquè el que una part de la població pot percebre com una oportunitat d'una projecció cap a l'exterior, hi ha una altra part de la població més precària que ho llegeix com una amenaça i com un efecte d'expulsió de la ciutat, per l'increment dels preus dels lloguers i els productes bàsics de les botigues d'aquests barris com a conseqüència de l'acollida de persones que treballen per a empreses foranes i que reben un gran sou”, apunta Jesús Rodríguez, periodista de *La Directa*.

Rodríguez, que va ser el pregoner a les darreres festes de Sants, subratlla que avui es reivindica i es defensa la vida al barri i els seus veïns “mirant la proximitat, les seves necessitats. De vegades ens perdem

en els grans eslògans de la política, i moltes vegades quan parles amb un veí el que et diu és que el que necessita són coses pràctiques o concretes per fer-los més fàcil la quotidianitat. El Pla Endreça és una campanya publicitària que ens diu que hi ha persones que són incíviques o que molesten. Però a la pràctica s'expulsa dels carrers persones que viuen en condicions d'absoluta precarietat i que no tenen habitatge: se'ls ruixa amb aigua a les 6 del matí quan estan en aquests llocs dormint o se'ls convida a marxar de carrers o places centrals. Sembla que és una imatge de la ciutat que molesti certs polítics, en comptes de posar-se a resoldre-ho perquè ningú no hagi de viure en aquestes situacions", denuncia Rodríguez.

Una experiència pionera comunitària va ser el Pla Popular de Santa

Coloma de Gramenet del novembre de 1978, que va articular l'arquitecte Xavier Valls: "És un exemple de lluita i participació ciutadana que es pot exportar a avui i és una prova evident que, quan les lluites s'articulen i se'ls sap donar continuïtat, donen fruit. No va ser una simple contestació, sinó que hi va haver un projecte que van assumir els ajuntaments democràtics i que va marcar la transformació del que era un suburbi en una ciutat. Les associacions de veïns en una coordinadora van delimitar en quins espais havien d'anar les escoles, els centres d'atenció primària, les places", assegura la periodista i coordinadora a *Fòrum-Grama*, Odei A. Etxearte.

Els cartells "Fent barri, fent comunitat" penjats per la parròquia de Sant Eugeni I Papa de Barcelona van inspirar Lladonosa: "És molt important i és un gran repte que la parròquia estigui al servei de construir una comunitat, ja no com a vertebradora com ho va ser en el passat, però sí de servir el diàleg intercultural. La nostra parròquia de Sant Jaume no té una personalitat, està en una zona que no es diferencia d'una altra, però té al costat una presó, una residència de gent gran, un parell d'escoles, dues associacions de veïns, una església ortodoxa romanesa. Aquestes realitats són una interpel·lació que demana una col·laboració." Amb tot, l'historiador admet que "ara el gruix de gent de la parròquia s'ha aprimat. Tot es pot fer, però es necessita gent que es compromet. Podem ser una minoria, però aquesta minoria s'ha d'implicar". I alerta d'un possible obstacle, "l'actitud a la defensiva de determinats cristians, amb les guerres culturals i veure les coses com un adversari. És molt important que la gent vagi més enllà, que miri el barri, vegi les interpel·lacions i a veure què hi podem fer".

Com s'ocupa de recordar la periodista Montse Santolino al molt recomanable *Papers de Cristianisme i Justícia* "Tornar als barris": "El que van fer aquelles esglésies i comunitats de base continua sent avui tan necessari com abans: construir comunitat, organització i esperança. Construir i sostenir les capacitats i energies socials imprescindibles per resistir tots els embats." ■

ELS GERMANS I GERMANES DE CRIST TREBALLADOR I EL MOVIMENT "PER UN MÓN MILLOR"

"A Torre Baró i Vallbona hi ha un molt bon record d'alguns dels germans de Crist Treballador", anota Pepe Rodado. Aquesta congregació religiosa domiciliada a Torre Baró i aprovada com a Pia Unió pel bisbat de Barcelona el gener del 1949, formada per homes i dones, va fer una destacada obra d'apostolat obrer durant tres dècades, de fet tenien un edifici que acollia alguns serveis comunitaris i l'única escola a Torre Baró i Vallbona. Tractava d'atraure Crist als obrers per mitjà d'altres obrers alhora treballadors i religiosos i va ser fundada i dirigida pel P. Joan Soler de Morell (1882-1979). Aquest jesuïta va estudiar Teologia i es va ordenar a Bèlgica el 1914, on va entrar en contacte amb els moviments socials catòlics. Més tard, a Barcelona, va exercir el seu ministeri al barri obrer del Clot. Va fundar la Congregació Mariana de Nostra Senyora de la Strada i Sant Ignasi de Loiola per a empleats i obrers, la Germanat de Crist Obrer, l'Ate-neu Montserrat, el primer Anuari Social d'Espanya i el Centre Sant Pere Claver, que avui acull l'Escola Jesuïtes El Clot.

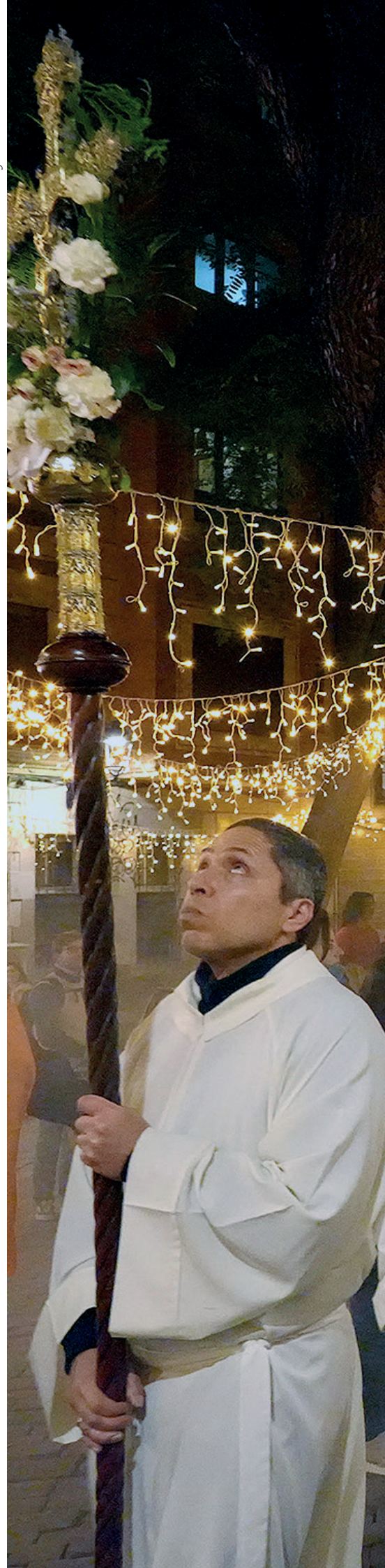
El moviment "Per un món millor", que va promoure el jesuïta Riccardo Lombardi, sota l'impuls del papa Pius XII, als anys 50 va ser molt important a la parròquia de Sant Joan de Lleida: "Van fer una gran feina i van promoure la creació de l'Associació de Veïns del Canyeret l'any 1957 i amb una presència important de dones de la parròquia. El moviment tenia més aspectes que el social i fou precursor de plantejaments del Vaticà II. L'atenció i la fraternitat amb el barri del Canyeret va estimular reflexions i crides a posar en pràctica la caritat cristiana, fins i tot la denúncia profètica", remarca l'historiador Manel Lladonosa.

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana recollim les **celebracions nadalenques** del papa **Francesc**, marcades per la inauguració del **Jubileu de l'Esperança**, i assistim a l'inici de l'Any Sant a les **diòcesis catalanes**

Agustí Codinach

El 29 de desembre les diòcesis d'arreu del món van inaugurar el Jubileu de l'Esperança. Les celebracions es van iniciar amb una processó. A la imatge, la processó de l'arxidiòcesi de Barcelona, des de l'església de Sant Felip Neri.

Als tradicionals compromisos nadalencs del Papa, s'hi han sumat els propis del Jubileu ordinari del 2025

Hi ha esperança per a cadascun de nosaltres

ÁNGELES CONDE
Ciutat del Vaticà

Un refredat del Sant Pare va fer témer que no estigués en forma per al dia de la Nit de Nadal, però Francesc, tot i visiblement afectat per aquest malestar, va poder inaugurar el segon jubileu del seu pontificat. Recordem que el primer va ser el Jubileu Extraordinari de la Misericòrdia del 2016 que el Papa va obrir des de Bangui, la República Centreafricana.

A les set de la tarda del dia 24 de desembre, i amb tota la cerimònia i pompa que acompanyen el ritu d'obertura de la Porta Santa, Francesc va creuar el llinar de Sant Pere en cadira de rodes. 25 anys abans, el papa Wojtyła, també amb dificultats de mobilitat, havia inaugurat en aquesta mateixa porta el Jubileu de l'any 2000. El papa Francesc ha decidit que aquest Any Sant estarà bolcat en l'esperança que tant necessita el món. Després d'obrir la Porta Santa de la basílica de Sant Pere, el Pontífex va presidir la missa del gall. Va centrar l'homília en l'acabat d'estrenar Jubileu recordant que "Déu diu a cadascú: 'també hi ha esperança per a tu!'. Hi ha esperança per a cadascun de nosaltres".

"Tots nosaltres tenim el do i la tasca de portar esperança allà on s'ha perdut; allà on la vida està ferida en les expectatives traïdes, en els somnis trencats i en els fracassos que destrossen el cor; en el cansament de qui no pot més; en la soledat amarga de qui se sent derrotat; en el patiment que devasta l'ànima; en els dies llargs i buits dels presos; en les habitacions estretes i fredes dels pobres; i en els llocs profanats per la guerra i la violència", va indicar Francesc la nit de Nadal.

La benedicció *Urbi ert orbi* del 25 de desembre també va estar marcada pel desig d'esperança per a aquest Jubileu. Des de la lògia central de la basílica de Sant Pere, Francesc va convidar a "tornar a la casa del Pare" a través d'aquesta Porta que és Crist mateix, "Porta de la pau". El Jubileu també comporta la promesa d'indulgència, és a dir, d'una misericòrdia tangible de part del Senyor. El Papa va assenyalar que aquesta misericòrdia és capaç d'estimar murs i dissipar odis. Així, va fer un repàs de les ferides obertes al planeta que necessiten guarir aquestes divisions. "Que callin les armes al Pròxim Orient. Amb els ulls fixos al bressol de Betlem, adreço el meu pensament a les comunitats cristianes de Palestina i Israel, i en par-

PAPA FRANCESC

"Tots nosaltres tenim el do i la tasca de portar esperança allà on s'ha perdut"

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Un record ple d'amor
pels "nostres" que
ens han deixat
durant el 2024

© Vatican Media

El Papa va creuar el llindar de la Porta Santa en cadira de rodes.

ticular a la comunitat de Gaza, on la situació humanitària és gravíssima", va dir el Papa. També va fer una menció especial als cristians del Líban i als de Síria. Les guerres del Sudan o Myanmar i la difícil realitat de Veneçuela, Nicaragua o Haití.

Francesc va insistir en la petició de condonar completament o cancel·lar gran part del deute extern als països més pobres. Va recordar a més que tots som convidats a creuar la Porta Santa al llindar de la qual sempre ens espera Déu: "Espera els nens, tots els nens que pateixen per la guerra i pateixen per la fam. Espera els ancians obligats molts cops a viure en condicions de soledat i abandonament. Espera tots els que han perdut casa seva o fugen de la seva terra, mirant de trobar un refugi segur.

Espera tots els que han perdut o no troben feina. Espera els empresonats que, malgrat tot, són fills de Déu, continuen sent fills de Déu. Espera tots els que són perseguits per la seva fe. Que són molts."

I com havia escrit a la butlla de convocatòria del Jubileu, *Spes non confundit*, el Papa va obrir una Porta Santa en un d'aquests llocs on, en tantes ocasions, manca l'esperança i fins i tot la misericòrdia. El dia de Sant Esteve va anar a la presó romana de Rebibbia, on va obrir la porta de la capella de la penitenciera. En l'homília sense papers, el Pontífex va convidar els interns a aferrar-se a l'àncora de l'esperança, "que no defrauda mai", i a "obrir les portes del cor". Els va assegurar que prega cada dia per ells. ■

L'església de Santa Anna del nostre Hospital de Catalunya es va omplir, el 12 de novembre, de "vius i morts". O, més aviat, de dues menes de vius: els que esperem viure plenament, i els que ho han aconseguit. Però aquests eren un bon grapat dels que anomenem "els nostres", i que havien mort al carrer o en un centre que no es podia qualificar de "casa seva". El seu nombre era esgarriós, 84 durant aquest últim any. I hi havia, en aquelles petites "làpides" improvisades, noms tan units a les nostres vides que era difícil superar aquella emoció sincera que ens porta al plor veritable...

Jo contemplava aquelles petites "pseudolàpides" amb els noms i l'edat de tants que durant l'any han mort sense llar o sense sostre. Cadascun amb la seva història, una història no aliena a l'amor misericordiós de Déu que els ha acollit amb aquelles paraules que tots esperem sentir un dia: "Veni, beneïts del meu Pare..."

Deixeu-me expressar l'emoció que vaig sentir: el goig de sentir-me privilegiada perquè són ells, els pobres, els preferits de Déu els que m'apropen cada vegada més a Ell.

Una confessió: pel meu caràcter apassionat i emotiu he gaudit sovint moltes estones en el silenci d'una pregària al sagrari o en la solitud de la meua cambra, he sentit una escalfor regalada al meu cor. Però el goig que ara, a la meua vellesa, sento envoltada d'aquesta realitat de pobresa que s'amaga en les grans ciutats no té comparació... És una felicitat gratuïta i divina perquè participa del mateix goig de Déu.

VIQUI MOLINS, S.T.J
Religiosa teresiana

Les deu diòcesis obren el Jubileu a les catedrals respectives

L'Església catalana inaugura l'Any Jubilar de l'Esperança

Agustí Codinach

El cardenal Omella va lliurar un pòster i un ciri a dos representants de cada temple jubilar de l'arxidiòcesi de Barcelona.

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

Cinc dies després que el papa Francesc iniciés el Jubileu de l'Esperança amb l'obertura de la Porta Santa a la basílica de Sant Pere a Roma, el diumenge 29 començava l'Any Jubilar a les diòcesis d'arreu del món, també a les deu diòcesis catalanes.

En la butlla de convocatòria del Jubileu, *Spes non confundit*, el Papa demanava "que la llum de l'esperança

cristiana pugui arribar a totes les persones, com a missatge de l'amor de Déu que s'adreça a tothom. I que l'Església sigui testimoni fidel d'aquest anunci arreu del món". I per això, disposava la celebració d'una litúrgia solemne a totes les catedrals i cocatedrals, amb un ritual específic pensat per a l'ocasió.

El lema d'aquest Jubileu és "Peregrins d'Esperança" i, precisament, les celebracions d'obertura d'aquest any de gràcia han estat precedides d'una processó o petita peregrinació fins a la catedral que ha acollit l'eucaristia d'inici jubilar. En el cas de la diòcesi de Tortosa, per exemple, els fidels vinguts de tots els arxiprestats es reunien al

convent de la Puríssima per anar en processó fins a la catedral per celebrar la missa d'obertura de l'Any Sant; o la diòcesi de Vic, on tots els fidels sortien de la parròquia de la Mare de Déu del Carme en processó cap a la catedral i participaven en la missa solemne d'inici del Jubileu, i també a la diòcesi de Solsona, a l'església del Cor de Maria, es congregaven els diocesans per a la celebració d'obertura del Jubileu amb una processó pels carrers de la ciutat fins a la catedral.

Les primeres diòcesis que obrien el Jubileu eren Lleida i la Seu d'Urgell, al matí, mentre que la resta, Girona, Solsona, Vic, Tortosa, Tarragona, Sant Feliu

de Llobregat, Barcelona i Terrassa, ho feien a la tarda.

A l'arxidiòcesi de Barcelona la missa solemne va ser presidida per l'arquebisbe, el cardenal Joan Josep Omella, acompanyat pels bisbes auxiliars Javier Vilanova i David Abadías, després de la processó des de l'església de Sant Felip Neri fins a la catedral.

El cardenal Omella, a l'homilia, convidava a fixar-nos en Maria, Mare de Déu de l'Esperança: "Per no caure en aquesta tristesa individualista i malaltissa, que adverteix el papa Francesc, per no perdre l'entusiasme i l'esperança, és un bon remei anar a Maria, advocada nostra, patrona nostra, verge i mare de l'alegria i de l'esperança, reina i mare de misericòrdia."

Per a l'arquebisbe de Barcelona, quan fem fora Déu de l'espai de l'home i es veta la fe "i es tolera només la raó del que es considera correcte, creixen els ídols, els nous i falsos déus, es deshumanitzen els ambients humans, augmenta el fred". I llançava una pregunta: "I sentim, no ho sentiu vosaltres?, una crida profunda i interior a ser testimonis d'aquesta alegria enmig d'una societat on la tristesa fa cada dia més estralls. Ens hem de preguntar en tot moment: com ser testimonis

d'esperança, de l'esperança alegre de Jesucrist Ressuscitat?"

L'arquebisbe de Barcelona donava tres pistes per poder oferir aquest testimoni: treballar "per dir no a una economia de l'exclusió, dient no a la idolatria dels diners, d'uns diners que governen i manen en lloc de servir"; lluitar "contra tota forma d'iniquitat, d'injustícia, ja que la iniquitat sempre genera violència" i cercar "dins de nosaltres mateixos la font de l'alegria i de l'esperança, font viva que és Déu, només Déu".

Abans d'acabar la missa, el cardenal lliurava un cartell distintiu i un ciri a dos representants de cada temple jubilar de l'arxidiòcesi. I a la sortida es van repartir a tots els fidels, com a signe, uns saquets amb llavors per plantar a casa.

En l'inici del Jubileu a les diòcesis, l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, feia pública l'exhortació pastoral *La fraternitat, far d'esperança*, conscient que els cristians som cridats, en aquest Any Sant, a oferir una "llum nova i atraient".

Més d'un miler de persones omplien la catedral de Tarragona per viure l'obertura del Jubileu en una celebració presidida per l'arquebisbe Joan Planellas, que entrava al temple encapçalant una processó que havia sortit de la ca-

JOAN-ENRIC VIVES

"Aquest Jubileu és un
do preciós que Déu
ha plantat al cor de
cadascun de nosaltres,
és una ocasió d'alegria
i de renovació"

El pelegrinatge de Tarragona el va obrir el Sant Crist dels Gitanos, de la parròquia de la Santíssima Trinitat.

Bisbat Girona

L'edifici del Palau Episcopal de Girona va acollir la celebració d'obertura del Jubileu, presidida pel bisbe fra Octavi Vilà, per continuar després a la catedral.

SALVADOR CRISTAU

“Som cridats a fer de la família, la diòcesi i l'Església una llar d'amor en el món i a ser comunicadors d'esperança”

pella de Sant Pau del Centre Tarraco-nense El Seminari.

En l'homilia, l'arquebisbe reflexiona-va sobre el significat de l'Any Jubilar dins la tradició cristiana, que vinculava a la creu de la parròquia de la Santíssima Trinitat de Tarragona, símbol d'esperança i de misericòrdia. Com comentava, el Jubileu és “una oportunitat per aprofundir la fe i renovar la relació amb Déu i amb els altres”, i destacava la importància de la fraternitat “com a camí per construir un món de justícia i solidaritat”.

Segons Mons. Planellas, aquest Jubileu serà de gran ajuda per “recordar que la irrupció del Regne no és possible sense misericòrdia i perdó, sense escolta i acolliment, sense renovació de les relacions entre les persones i les comunitats”. I expressava aquest desig: “Quin far d'esperança no seríem si tothom ens veiés actuar amb respecte, cura i empatia envers els altres, si la nostra Església fos la casa que consola i aixopluga cada ésser humà, membres tots de la gran família humana, per oferir-li les riqueses del missatge de Jesús de Natzaret!”

A la catedral de la Seu d'Urgell més d'un centenar de fidels participaven en l'inici del Jubileu, on l'arquebisbe Joan-Enric Vives recordava que aquest any que comencem “és un do preciós que Déu ha plantat al cor de cadascun de nosaltres, és una ocasió d'alegria i de renovació”.

En comunió amb l'Església universal, la diòcesi de Sant Feliu celebrava l'obertura del Jubileu 2025 a la catedral de Sant Llorenç i amb un gest previ: una caminada representativa del Poble de Déu, des de la Casa de l'Església.

Com explicava el bisbe Xabier Gómez en la seva carta al poble de Déu que fa camí a la diòcesi, “serà un any dedicat a aprofundir en l'esperança que ve de Jesucrist i ens aplega per a la conversió personal i missionera. Cada any jubilar és un *kayrós*, un temps adient. El volem viure amb Jesucrist, demanant-li la *parresia*, la gràcia de no vacil·lar (*Gaudete et exsultate*, 139) que sols comunica l'Esperit Sant. Temps i oportunitat per experimentar la misericòrdia en la nostra relació amb Déu i el proïsme, per renovar la gràcia i els dons rebuts en el nostre baptisme”.

Per això, el bisbe Xabier convidava “parròquies i comunitats a crear veritables circuits d’esperança on desenvolupar l’evangelització mitjançant l’exercici de la caritat, la solidaritat i el voluntariat en aquells llocs de la nostra diòcesi on hi ha comunitats de fe que necessiten rebre el nostre suport: els pobres, els presos, els malalts i els migrants, perquè sense aquesta trobada amb Jesucrist en les persones que pateixen no hi haurà Jubileu”.

En la carta dominical per al diumenge 29 de desembre el bisbe de Terrassa, Salvador Cristau, escrivia que “ser pelegrins d’esperança suposa que la vivim i que caminem per tenir cada dia una esperança més gran, i que som portadors i comunicadors d’esperança. La pregunta que ens hauríem de plantejar avui és: quina és la meua esperança, què espero jo i en qui tinc posada la meua esperança? I també si som realment portadors d’esperança”.

En aquest inici d’Any Jubilar, Mons. Cristau reflexionava que “tenim l’oportunitat d’un Any Sant per sortir de nosaltres mateixos i anar a l’encontre de l’altre i compartir l’esperança amb els germans. Un any per rebre el do del perdó i de la indulgència, és a dir, de la remissió dels pecats i de les seves conseqüències, per reprendre el camí com des del principi. Un temps per retornar a la gràcia primera de la fe i un any per donar gràcies a Déu, pel seu amor, per la salvació que començà a caminar entre nosaltres fa 2025 anys, perquè Ell espera també molt de nosaltres i és la nostra veritable esperança”.

En la celebració a la catedral de Terrassa, Mons. Cristau recordava que aquest any som cridats a “fer de la família, la diòcesi i l’Església una llar d’amor en el món” i convidava a ser “comunicadors d’esperança”.

A la diòcesi de Lleida la celebració començava amb el bisbe Salvador Giménez, preveres i feligresos a la porta de la catedral, on van entrar al temple com a símbol de l’inici del Jubileu. En una seu plena de fidels, el bisbe destacava que “durant tot l’any 2025 hem de pregar pel que significa el Jubileu, el perdó, la reconciliació i la misericòrdia del Senyor”.

La catedral de Girona oferia un aspecte magnífic en la missa d’obertura de l’Any Jubilar presidida pel bisbe fra Octavi Vilà. El bisbe de Girona insistia que aquest temps de gràcia no es pot viure “com un fet aïllat, sinó que ens ha de deixar petjada. Hi ha d’haver un

Bisbat Sant Feliu de Llobregat

El bisbe de Sant Feliu, Xabier Gómez, en un moment de la celebració.

abans i un després en la nostra vida de cristians: ens ha de portar a crear hàbits d’esperança, amb Crist com a model”.

Cada diòcesi ha designat una sèrie de llocs on es pot rebre el do de la indulgència (que podeu consultar a la pàgina web de cada bisbat). Per obtenir la gràcia jubilar es recomana una preparació espiritual prèvia amb els preceptes necessaris per gaudir del Jubileu: pregària per les intencions del Papa, sacrament de la Reconciliació, eucaristia i comunió, en un període de vuit dies.

Aquell diumenge 29 de desembre, en la Jornada de la Sagrada Família, totes les celebracions van tenir moments per alegrar-se amb els matrimonis que agraïxen els seus 10, 25 o 50 anys de noces. ■

SALVADOR GIMÉNEZ
 “Durant tot l’any 2025 hem de pregar pel que significa el Jubileu, el perdó, la reconciliació i la misericòrdia del Senyor”

**MIGUEL ÀNGEL
BARBERO BARRIOS**
Director dels graus d'educació
de la Universitat Abat Oliba CEU
de Barcelona

AULA EDUCATIVA

Educar en la Veritat en temps de postveritat?

La “vida en comunitat” és més humana que la “vida en col·lectiu”, almenys entenent “col·lectiu” en versió postmoderna

Rotundament: sí. Aquest és el repte. Com a educadors cristians, de fet, és la nostra missió.

Diuen els sociòlegs, probablement basats en experiències que vostès i jo vivim cada dia, que vivim temps líquids (*Vida líquida*, de Zygmunt Bauman, publicat per Austral el 2013); és més, gasosos (*La sociedad gaseosa*, d'Alberto Royo, publicat per Plataforma Editorial el 2017). La metàfora equipara els estats de la matèria amb el de les relacions humanes i ens planteja que, així com els àtoms d'un gas s'organitzen dispersos per l'espai, els individus del segle XXI construeixen la seva realitat allunyats dels altres. Es creen identitats personals que, sota determinats denominadors comuns formen col·lectius que lluiten molt per si mateixos, però disgregats. En termes econòmics, segmentats. En un context com l'actual, per tant, la

proposta cristiana de formar veritables comunitats humanes resulta disruptiva, perquè el que uneix els seus membres no és un interès o una característica personal comuna determinada, sinó la vida mateixa en la seva complexitat, en totes les seves dimensions. És per això que podem dir que la “vida en comunitat” és més humana que la “vida en col·lectiu”, almenys entenent “col·lectiu” en versió postmoderna. Mentre que la primera ens situa en un context complex que exigeix tant donar com rebre cercant el bé comú, fins i tot el d'altres comunitats que es trobin inserides en un tot real i més ampli davant del qual no hi cap la ceguesa, la segona ens promet lluita pel que interessa al col·lectiu, però de forma aïllada d'altres realitats possibles, o directament, fora de la realitat mateixa, per tal de no doblegar el que es defensa. Mentre que una ens situa en

la dinàmica pròpia de les famílies, la segona ens ubica en la polarització que ho esbiaixa tot per al bé “dels meus”, tot i que els “meus” hagin de ser creats a cop d'identitat forçada.

Podríem dir, amb Aristòtil, que l'ésser humà és un ésser social. Els cristians, però, a més, afirmem que és un ésser comunitari. Jesús, que s'apareix no per casualitat en un dels seus moments més gloriosos als seus apòstols quan estaven reunits en comunitat (Joan 20,26-29) ens ho ensenya. I, llavors, en instar Tomàs a tocar les seves ferides ens diu encara més: que l'escepticisme (tan propi i fins i tot prestigiats en els nostres dies) no porta a la veritat. Que Ell està en condicions de demostrar que és Camí, Veritat i Vida, tot i que realment no cal per als benaurats (i ben educats, segons el Mestre!) que creuen sense haver vist. ■

**BÁRBARA SOTOMAYOR
RODRÍGUEZ I ALBERTO
MASÓ PORTABELLA**

*Pares de família amb cinc fills
Gestionen la pàgina web
www.familiaeco3.com*

FAMÍLIA, ESGLÉSIA DOMÈSTICA

Celebrem res?

Quan intentem estar plegats en un ambient relaxat i així fomentar el bon ambient és quan la família esdevé un veritable ecosistema afectiu

Celebrem res?”, va preguntar en Pep sorprès quan va arribar a casa. Havia tingut un dia terrible a la feina, ple de problemes, estava esgotat, de mal humor i només volia anar-se’n al llit aviat esperant que l’endemà fos millor. Però en obrir la porta es va endur la sorpresa de trobar-hi un ambient festiu: els nens no portaven el pijama i estaven parant la taula per sopar tots plegats, amb estovalles i vaixel·la de festa, unes espelmes i copes de vi per als pares. El primer que va pensar va ser: “Ara pla, ja em puc oblidar d’anar-me’n de seguida a dormir.”

Aleshores li van explicar el motiu de la celebració: un fill molt tímid havia estat capaç de fer una pregunta a classe. “Quina excusa més ximpleta, si anem per aquí, tindrem festa cada dia.”

I per què no? Al cap d’una estona d’estar tots a taula explicant-se les anècdotes del dia ja no recordava els seus problemes, el van fer riure les pallassades del més menut, va començar a interessar-se pels exàmens del gran i va felicitar la seva dona per com n’estaven, de bones, la sopa i la truita “festives”. Tots se’n van anar a dormir contents després de la bona estona passada plegats, encara que el petit una mica excitat.

S’havia creat un bon ambient, capaç de guarir les ferides que causen les contrarietats, els problemes, els enutjos diaris. Aquest bon ambient facilita les relacions entre tots els membres de la família, fa que sigui més fàcil interessar-se pels altres i deixar de pensar una estona en un mateix; sense adonar-nos-en, entrem en la dinàmica de

“donar i rebre” i anem enfortint la xarxa afectiva, aquest entramat de relacions familiars, pel qual circulen tots els afectes, que tant ajuden a mantenir un equilibri afectiu.

Quan intentem tenir una estona, si és possible diària, per estar plegats en un ambient relaxat i així fomentar el bon ambient, és quan la família esdevé un veritable ecosistema afectiu. De la mateixa manera que en la natura és imprescindible un bon ambient perquè l’ecosistema estigui en equilibri, la família també el necessita: sense ell no poden circular els afectes necessaris per alimentar les afectivitats de tots els membres.

Si celebrar és realitzar un acte festiu per una cosa que s’ho val, hi ha res que s’ho mereixi més que guarir les ferides diàries i enfortir els vincles familiars? ■

La capital de la Costa Brava ens obre les portes de les seves esglésies, ermites i capelles

LLORET, POBLE DE SANTA HISTÒRIA

CARME ESCALES

Lloret de Mar

Fotos: Lloret Turisme

L'any 1079, en un turonet envoltat de bosc, el bisbe de Girona va consagrar una petita església. La trobarem en el camí vell que porta a Tossa des de Lloret de Mar, a uns quatre quilòmetres terra endins.

Aquell petit temple mil·lenari, conegut avui com l'ermita de la Mare de Déu de les Alegries —li havien dit abans església Vella o de la Mare de Déu antiga—, va ser la llavor de Lloret. Al voltant seu hi havia els masos i les cases de camp, que són l'origen de la vila, d'aquella vila que vivia del conreu dels trossos, una vida totalment de pagès. Al costat de l'ermita de les Alegries, el poble va tenir el seu primer cementiri.

Lloret va néixer a l'interior per protegir-se dels pirates. Fins a finals del segle XIII no va tenir cases arran de mar. Per això, avui per arri-

bar a l'ermita de les Alegries, fem una petita excursió des del poble de Lloret de Mar. El petit temple és un dels tresors patrimonials de Lloret, perquè té un campanar romànic i unes pintures al fresc de Calàndria espectaculars. Però també perquè obre molt poquets dies a l'any. Un d'ells és el primer diumenge després de Reis, que és quan se celebra la festa del Traginer, que retorna al llogarret on hi ha l'ermita l'esperit festiu comunitari. Durant el matí, s'hi fa una missa i una xocolatada, un mercat de productes de la terra i la representació de la llegenda del Traginer.

Explica aquesta llegenda que un traginer tornava un vespre de Vidreres, quan va passar per davant de l'ermita i va sentir que hi deien missa. Hi va entrar, però no va conèixer ningú. Li va sobtar molt que tots els assistents anaven vestits de blanc. Però no n'hi havia cap de conegut. En arribar al poble ho va explicar, però ningú no s'ho acabava de creure. Per això van voler anar a comprovar-ho. Va ser massa tard, perquè ja no hi van trobar ningú, no obstant això, els ciris de missa eren ben calents encara. La conclusió que en van treure va ser que les ànimes de lloretencs de segles passats que descansaven al cementiri

proper eren els qui havien assistit en aquella missa.

Faula o veritat, la llegenda recrea la fe d'un poble que cada any retorna a l'ermita de les Alegries. Cap a mitjan maig, mes de Maria, es convida els lloretencs a guarnir el petit temple amb flors perquè s'hi celebra la Festa de les Flors. És un dels altres dies en què es pot visitar l'ermita, una opció també possible el 8 de setembre, que és el dia de la Mare de Déu de les Alegries, i igualment el diumenge següent.

EL PRIVILEGI DE SANTA CRISTINA

Ara marxem d'una llegenda a una altra i, d'un bonic paratge, anirem a un lloc espectacular. Segons s'explica a la *Llegenda Àuria* —el segon llibre més traduït després de la Bíblia, on es narren les vides i llegendes pietoses dels sants—, un jove pastor d'un mas, pasturant els seus bous per l'indret conegut com a Vallarnau, una esplanada sobre un petit penya-segat sobre el mar, va trobar una imatge de santa Cristina. El noi, sorprès, ho va comunicar al senyor rector i a tot el poble, i els lloretencs van organitzar una solemne processó per traslladar la imatge fins a l'església parroquial, que aleshores era l'ermita

*Ermita
de la Mare de Déu de les Alegries.*

Processó de Santa Cristina.

de les Alegries. L'endemà, però, la imatge de santa Cristina havia desaparegut. L'ermita era ben tanca- da i ningú no va pensar que hagués pogut ser robada, també perquè la imatge era de fusta i no portava ni or ni plata, ni res de valor que po- gués incitar la cobdícia. Finalment, algú va localitzar la imatge allà on aquell pastor l'havia trobat, vora el mar, i tot el poble va entendre que era la manera en què santa Cristina

demanava que fessin el seu espai de veneració, on ara visitem l'ermita de Santa Cristina, a qui, a més, els lloretencs van fer patrona.

Quan hi arribem, ja ens adonem que l'enclavament és sensacional, un pulmó verd en un lloc històric de Lloret. És un indret de passeig, que ens crida a contemplar, res- pirar, meditar, pensar o deixar de pensar. En un document eclesial de l'any 1354 —el més antic trobat

que parla de Santa Cristina— consta que un ermità que anava a demanar almoïna per reparar l'església, deïa que era un lloc de gran solitud.

Després d'un granicòmode apar- cament, perquè s'hi pot arribar amb vehicle, veurem un llagut protegit dins d'una mena de porxo. Això ens parla del fort vincle de santa Cris- tina amb el mar. La santa va triar el lloc i, quan el poble es va posar a construir la capella, els amos de les embarcacions destinaven una part dels guanys a l'obra. Això ens ho explica Jordi Roques, exobrer, però encara amic i voluntari de l'Obreria de Santa Cristina, la confraria que vetlla per la salvaguarda de l'er- mita. Jordi Triadó Bosch sacoma n'és un membre actual i també ben actiu. Encara recorda, durant les vacances d'estiu de la seva infantesa, aquell matí de juliol tan esperat —el dia 24, festivitat de Santa Cristina i fes- ta major de Lloret de Mar— en què la seva mare el despertava a les set del matí per poder ser ben d'hora a la platja i pujar en una de les em- barcacions que sortien en processó per la gran diada lloretenca.

Aquesta és una de les festivitats i tradicions més ancorades a l'esperit dels lloretencs. "Més de mil perso- nes hi participen", ens expliquen els Jordis. Aquell dia, la imatge de santa Cristina surt del seu refugi a l'ermita per fer-se a la mar en un passeig amb els veïns i veïnes de Lloret, distribuïts en petites i mit- janes embarcacions que segueixen la barca que presideix la processó, amb la santa a bord. Després, la pro- cessó continuarà per terra, enmig dels carrers i arribant a l'església de Sant Romà, la parròquia de Llo- ret de Mar i imatge icònica d'aquest poble mariner que, un cop deixen la imatge al temple, comparteixen un esmorzar. A la tarda, es fa el ball de plaça, la dansa tradicional de festa en aquesta localitat, "d'estil minuet, que només ballen de la ma- teixa manera als pobles de Campde- vànol i Sant Joan de les Abadesses", precisa Jordi Roques. En arribar a l'ermita de Santa Cristina, veiem una gran escultura d'una dona llo- retenca fent aquest ball amb el ves- tit que porten aquest dia.

INSPIRACIÓ D'ARTISTES

També hi trobem un gran panell

que recull la història de l'Obreria de Santa Cristina i un resum, amb textos i fotografies, dels set segles en defensa de la preservació de l'espai, l'ermita i les tradicions de Lloret. Tal com recull el panell, i ens explica també Jordi Roques, l'indret on s'ubica l'ermita de Santa Cristina, que rep el topònim de Vallarnau, al llarg de la història ha inspirat nombrosos pintors, poetes, literats i músics. Un pi centenari presideix la preciosa balconada amb vistes al mar, al darrere del temple.

Segons el llibre *Santa Cristina de Vallarnau*, de Salvador Palaudelmàs i Casals —Obrer Major de Santa Cristina del 2006 al 2014—, l'ermita va inspirar versos a Josep Pla i Josep Carner. També a Felicià Serra Mont, que en diu d'ella: "Santa Cristina, Patrona que al poble portà l'atzar; assutzena que corona el tossal que s'abraona a la mar, de què és bell far. Quants d'exvots rics t'enganen en ta casa en què s'agermanen Museu i Temple i Llar." En el mateix repàs històric que fa Palaudelmàs, es diu que el pintor Joaquín Sorolla, que té dedicat un mirador vora el mar de Lloret, escrivia el 30 de setembre de l'any 1915: "*Santa Cristina es una maravilla, grandes pinos sobre el monte con escollos claros de color, sobre una mar maravillosa de azul y verde. Algo griego y estupendo.*"

Dins de l'ermita, hi ha un retaule renaixentista que reproduïx els martiris de santa Cristina. I penjant del sostre, hi ha reproduccions d'embarcacions que van fer possible la construcció i manteniment del temple. Un lloretenc establert a Gènova va regalar un altar fet de marbre de Carrara. El segon diumenge de Quaresma, s'hi celebra la Festa dels Perdons, en la qual es demana perdó pels excessos realitzats. Cada primer dissabte de mes, es fa una visita guiada a l'ermita en la qual s'ensenya una interessant col·lecció de maquetes d'embarcacions, i s'explica la història del temple i l'obreria que ha fet possible la conservació i divulgació de la seva història, també de les relíquies que guarda de la patrona de Lloret.

A Santa Cristina haurem tastat un bon bocí de devoció popular. Però Lloret té encara altres esglésies que han embastat la seva història. Una d'elles és la capella dels Sants Metges, al nucli antic del poble, allà on

hi havia hagut l'antic hospital de beneficència de Lloret, que va ser fundat l'any 1445 per Narcís Oliveres, canonge de la catedral de Girona i administrador de la Pabordia del mes de novembre. Quan es va construir el nou hospital, el petit temple va ser adquirit pel canonge Dr. Narcís Domènech i Parés, que el va cedir tot seguit a la parròquia.

CEMENTIRI MODERNISTA

El cementiri modernista de Lloret també demana una passejada i, encara més, una visita guiada. Coneixerem detalls sorprenents dels hipogeus, i el seu vincle amb les famílies d'indians, els lloretencs que van fer el viatge a ultramar per fer fortuna. És la bellesa que avui veiem en algunes cases del poble, sorprenents, en les millors tombes

El primer diumenge després de Reis, se celebra a l'ermita de les Alegries la festa del Traginer, que retorna al llogarret l'esperit festiu comunitari

En un document eclesial de l'any 1354 —el més antic trobat que parla de Santa Cristina— consta que un ermità anava a demanar almoïna per reparar l'església

OSMOTIC
by CORSA

ARA
DESCOMPTA
400€

L'únic depurador per osmosi que no malgasta aigua.
Instal·la un **OSMOTIC** i oblida't de comprar aigua envasada.

BPA ANTIBACTERIAL LOW SODIUM

T. 900 208 208
info@corsa.es

Sardenya, 397-399
08025 Barcelona

Cúpula i capelletes de l'església de Sant Romà.

al cementiri i fins i tot en la capella del Santíssim, annexa a la parròquia de Sant Romà, que l'india Narcís Gelats va pagar íntegrament.

A dos-cents metres del cementiri, podem visitar la capella de Sant Quirze, un petit temple d'abans del segle XI, tot i no mantenir cap unitat d'estil. L'antic monestir de Sant Pere del Bosc completa una visita que ens descobreix un Lloret ben diferent de l'estiuenc de sorra de platja coberta de tovalloles i para-sols. La Marxa de les Ermites, una proposta de ruta que podem veure al web de lloretdemar.org ens guia en aquesta passejada de calma, molt idònia per als dies de sol de l'hivern. Els Jardins de Santa Clotilde i el Museu del Mar encara faran més gran l'escapada a Lloret per conèixer la seva mar de sants. ■

Cementiri modernista.

**JOSEP RUAIX
I VINYET**

Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

L'Església hauria d'estar sempre molt atenta a no contradir els avenços científics, a fer compatible la seva doctrina amb les realitats demostrades

Religió i ciència

Desgraciadament, religió i ciència no sempre van d'acord. Tothom coneix el cas clamorós del matemàtic, físic i astrònom italià Galileu (segles XVI-XVII), que exposava una teoria científica (la Terra gira entorn del Sol, i no a l'inrevés) i va ser obligat a callar per part de les autoritats eclesiàstiques d'aquell temps, si bé uns religiosos escolapis el van protegir; no cal dir que, més tard o més d'hora, la seva teoria fou acceptada per tothom. Més recentment hi hagué el cas del naturalista anglès Darwin (segle XIX), que proposà la seva hipòtesi de l'evolució de les espècies, hipòtesi que, no solament des dels àmbits eclesiàstics, encara trigà més a ser acceptada. En aquest cas, el jesuïta i paleontòleg francès o occità Teilhard de Chardin, a mitjan segle XX, va trobar l'acord entre l'evolucionisme i la religió, i el papa Joan Pau II li donà, diguem-ho així, la benedicció definitiva. Aquest mateix Pontífex, recordem-ho, va demanar perdó per les fallades de l'Església en aquests temes.

Per l'altre cantó, també s'ha de dir que hi ha científics massa creguts, que no accepten els seus límits i, principalment, que no reconeixen que l'home necessita anar més enllà de la ciència i buscar resposta a les preguntes últimes, les que aquesta no pot respondre. A part el fet que les aplicacions de la ciència, o sigui la tècnica, s'han de sotmetre als principis morals que viuen per damunt d'elles, com postulà el gran filòsof alemany Kant (segle XVIII): allò de l'"imperatiu categòric", etc.

Per tant, en la present societat, tan influïda per la ciència, l'Església, de dalt a baix, hauria d'estar sempre molt atenta a no contradir els avenços científics, a fer compatible la seva doctrina amb les realitats demostrades, a ser oportunament receptiva envers els coneixements, i àdhuc les hipòtesis, que provenen d'aquest camp pioner, un camp que ja s'ha estès molt i que encara ho farà més. No podem amagar el cap sota l'ala, no podem girar l'esquena a uns progressos evidents.

I, recíprocament, cal demanar als científics que no extrapolin les seves teories, que considerin la natura humana en la seva totalitat i, en conseqüència, estiguin oberts a la filosofia i a la teologia quan aquestes intenten acostar-se al misteri de l'existència, entenent per "misteri" quelcom que ens engloba i que, per tant, no podem veure, sinó tan sols entreveure i, sobretot, lliurar-nos-hi amb actitud humil i adorant. És com el cas d'un infant abans de néixer: no pot veure el que hi ha més enllà de l'úter matern..., realitat que tanmateix existeix i és tot un món. Ja ho va dir un famós personatge que era alhora científic i profundament religiós, el francès o occità Pascal (segle XVII): "El cor té raons que la raó ignora."

Religió i ciència. Un gran binomi que hem de mirar de resoldre, amb comprensió mútua, amb diàleg sincer, amb perspectiva històrica, amb visió àmplia, amb altura de mires, amb mètodes rigorosos, amb bona voluntat. ■

A les nostres comunitats és prioritari crear l'espai de la llar pairal on tots ens trobem a casa. I aquest espai l'hem de crear entre tots

La comunitat, casa de tots

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolguts i benvolgudes, les nostres parròquies i comunitats hauríem de sentir, cada vegada més, la necessitat de retornar a la vivència de les primeres comunitats cristianes. Compartir els béns, tant materials com espirituals, és font de fraternitat autèntica que neix de la comunió eucarística: “Quan us reuniu per menjar, sigueu sol·lícits els uns pels altres” (1Co 11,33). La nova estructura de les unitats pastorals ha de ser una bona oportunitat per ajudar-nos a viure-ho. Davant l’escassetat de recursos pastorals, veiem la necessitat de donar-nos més suport, de compartir millor tant els béns materials com els espirituals.

El sol fet de reunir-nos per a la revisió de vida implica la intenció

de posar en comú la nostra pròpia vivència de fe, a fi de contrastar-la amb els germans i a la llum de la paraula de Déu. Sempre que sigui possible fomentem les activitats comunes, de la unitat pastoral, dels arxiprestats i de la diòcesi, perquè és fonamental que ens sentim tots membres de l’única Església que peregrina a Tarragona, unida a totes les Esglésies d’arreu del món. Quin goig no fa quan ens apleguem a la catedral i podem contemplar la riquesa de persones i carismes que tenim!

A les nostres comunitats, doncs, és prioritari crear l’espai de la llar pairal on tots ens trobem a casa. I aquest espai ningú no se’l troba fet; l’hem de crear entre tots.

En la comunió de béns espirituals, l’Església ha de ser la llar de la fraternitat cristiana. Entre tots hem d’ajudar-nos per aprendre què és treballar sinodalment, clergues, laics i laiques, religioses i religiosos. Entre tots hem de discernir estructures noves que ens ajudin a fomentar la fraternitat. Podem començar pensant que tot el que fem, sigui el que sigui, ha de tenir el segell de la comunió, i que res no val la pena,

per molt perfecte que sembli, si ens aparta d’aquest camí.

Hem de fomentar la comunió de béns espirituals entre les persones que formen part dels diversos serveis parroquials, d’aquells que treballen per fer créixer la unitat pastoral o l’arxiprestat, o d’aquells altres que treballen i fomenten la fraternitat en el marc de les diferents delegacions diocesanes. Conèixer els altres germans i com viuen les seves tasques eclesials ens ha de convidar a valorar més el que està fora de nosaltres mateixos, i, sobretot, a pensar eclesialment, diocesanament, perquè el meu projecte individual sempre s’ha de sotmetre a allò que porti a l’edificació de la comunitat sencera.

Som “pelegrins d’esperança”, ens explicita el lema d’aquest Any Jubilar que acabem de començar. Quin far d’esperança no seríem si tothom ens veiés actuar amb respecte, cura i empatia envers els altres, si la nostra Església fos la casa que consola i aixopluga cada ésser humà, membres tots de la gran família humana, per oferir-li les riqueses del missatge de Jesús de Natzaret!

Ben vostre. ■

Hem confeccionat un programa de formació, amb aspectes teòrics i recursos pràctics, per oferir-los a la comunitat diocesana

La formació permanent

SALVADOR GIMÉNEZ

Bisbe de Lleida

Estimats diocesans, Una característica de la nostra societat és la formació dels professionals en totes les etapes de la seva activitat. Parlem de la formació permanent que es desenvolupa en el mateix exercici de la professió. Per tot arreu es parla de cursos, congressos i conferències amb taules rodones la finalitat de les quals es reconeix sense objeccions. És cert, i així s'accepta, que l'actitud personal envers l'estudi és un símptoma que millora l'activitat professional. No ens referim a l'educació reglada que de forma obligatòria s'ha instal·lat al món desenvolupat perquè les noves generacions rebin un excel·lent bagatge cultural que els permeti afrontar el seu futur personal i contribuir a la millora social. És el que els tècnics defineixen com a formació inicial, on en llocs concrets, amb horaris estrictes, amb exàmens i amb professionals docents conformen l'estructura escolar.

En altres aspectes de la vida quotidiana també s'exigeix una formació permanent. Per exemple, els pares

que constantment intenten millorar la seva funció familiar i procurar amb experiències alienes i amb la lectura de llibres i estudis la millor atenció en les seves relacions dins del matrimoni i en l'educació dels seus fills. Això mateix es dona també en el camp del col·leccionisme o en les activitats de temps lliure o d'oci. Hi ha un compromís amb l'aprenentatge continuat amb la finalitat de ser el millor en l'especialitat triada.

La formació permanent també se'ns demana a tots els cristians. No es redueix només al temps de la catequesi infantil que prepara per a rebre els sagraments de la iniciació cristiana. Tampoc no es redueix a una acumulació de dades d'erudició per a la nostra ment. Es tracta de buscar en els ensenyaments de l'Església que es fonamenten en les paraules i en els gestos de Jesús les adequades orientacions vitals per respondre de forma coherent als reptes que ens planteja el món. Tots experimenteu la necessitat d'aprendre per poder viure i explicar la fe que professem perquè, com deia sant Pau, hem d'estar preparats per donar raó de la nostra esperança. D'aquí neix la pretensió de les comunitats cristianes, de l'Església universal, de formar els seus membres i oferir-los una autèntica possibilitat per viure amb major autenticitat la seva vida de fe. Aquesta mateixa formació va ser una de les exigències que van plantejar diversos grups a l'Assemblea Diocesana que vam celebrar al mes de maig. Com a resposta a aquella petició, durant les darreres setmanes s'ha confeccionat un programa de formació, amb aspectes teòrics i recursos pràctics, per oferir-los a la comunitat diocesana. Aquest programa presenta tres objectius: concretar un recurs diocesà per renovar i aprofundir en la dignitat i responsabilitat baptismal; facilitar la cooperació i complementarietat interparroquial i arxiprestal; i promoure persones i grups que acompanyin i gestionin la missió evangelitzadora de l'Església participant en les tasques de responsabilitat dels diferents nivells de la pastoral (parròquies, moviments i cúria diocesana).

El programa consta de sis sessions que se celebraran durant els matins dels dissabtes, des de l'11 de gener, seguint pel 25 de gener, el 22 de febrer, el 22 i 29 de març i el 5 d'abril. S'acaba amb una conclusió i revisió el dia 26 d'abril. El resum del contingut és el següent: Vocació baptismal i adhesió personal a Jesús; Déu es lliura a la humanitat; el seguiment de Jesús com a resposta del creient; enviats per a ser testimonis; la Paraula de Déu; mètodes i processos de renovació comunitària. Els ponents pertanyen a la nostra diòcesi, són sacerdots, religiosos i laics amb un servei concret en parròquies i comunitats.

Aquest comentari té com a finalitat principal la invitació a tothom a participar en aquestes sessions. Que ningú no se'n senti exclòs. Tots necessitem formació permanent per aprendre, per viure i per transmetre als altres la nostra fe.

Amb el meu afecte i benedicció. ■

CONSULTORI BÍBLIC

Com era l'any jubilar segons la Bíblia?

AGUSTÍ BORRELL

Carmelita i biblista

L'any jubilar era una antiga institució del poble d'Israel que, segons la Bíblia, se celebrava cada "set setmanes d'anys", és a dir, cada quaranta-nou anys. La paraula "jubilar" prové del terme hebreu *jobel*, que designa el corn (banya de moltó) amb el so del qual s'anunciava l'inici de la celebració de la festa anual de l'Expiació i de l'any jubilar.

Tal com explica el llibre del Levític (25,8-17), durant aquest any, els esclaus recobren la llibertat, els deutes són condonats i cadascú recupera el patrimoni que havia perdut. El jubileu era el temps de l'alliberament, de la redempció, l'any en què els qui havien esdevingut esclaus per sobreviure a la pobresa tornaven a les seves llars, amb els deutes perdonats i amb la terra i la llibertat recuperades. Algunes d'aquestes pràctiques, de fet, ja s'havien d'aplicar cada set anys, en l'anomenat any sabàtic (Levític 25,2-7; Deuteronomi 15,1-18).

En la visió bíblica, la terra no era una possessió de l'individu sinó de les tribus i dels grups familiars, segons la distribució feta a l'arribada a la terra de Canaan (Josuè 13-21). La institució de l'any jubilar pretenia impedir l'acumulació de propietats en mans d'uns pocs. La Bíblia presenta un ideal de comunió i d'igualtat de béns, perquè les persones i les famílies puguin viure en pau i en llibertat. Segons l'Evangeli de Lluc, Jesús inicia la seva activitat amb aquest esperit, inspirat en el text profètic d'Isaïes que proclama un "any de gràcia del Senyor", i anuncia la llibertat per als captius i la bona nova per als pobres (Lluc 4,16-21).

COMENTARI DE LA PARAULA

Comencem una vida nova i compromesa

JAUME BALATEU

Biblista

Il·lustració: Glòria Monés

plicar com el cel i la terra s'uneixen. Una imatge que revela com el Déu de la Bíblia és un déu que s'apropa als homes. Ho fa a través de Jesús, el seu missatger, el seu Fill estimat. Jesús pren la decisió de respondre que sí a la crida del Pare, com abans ho havia fet Maria, la seva mare, a l'arcàngel Gabriel. Amb el baptisme i ple de l'Esperit, Jesús esdevé el testimoni i portaveu de Déu Pare. Anteriorment el profeta Isaïes va anunciar que l'Esperit del Senyor, l'esperit de saviesa, d'enteniment, de consell i de fortalesa reposaria sobre el descendent de David (Is 11,1-2). Avui aquest anunci s'ha fet realitat en Jesús de Natzaret. Jesús ple de l'Esperit Sant anunciarà que Déu Pare estima tota la humanitat.

Lluc aprofita el relat del baptisme per afegir un dels seus temes predilectes: la pregària. Jesús prega en moments importants de la seva vida. Jesús, abans de prendre decisions importants, parla, dialoga, prega al Pare. Després de fer una guarició es retira a un lloc solitari per pregar (5,16), abans de triar els Dotze (6,12), en la transfiguració (9,28), quan ensenya a pregar als deixebles (11,1), abans que Pere el negui tres vegades (22,32), a la muntanya de les Olivetes tot just abans de ser detingut (22,39-46), a la creu prega al Pare que perdoni els qui el crucifiquen (23,34) i abans d'expirar (23,46). La pregària és la nostra força i la nostra consellera abans de fer un pas endavant, demanem-li que l'Esperit Sant reposi dins nostre per renovar-nos, purificar-nos, donar-nos saviesa i enteniment per fer la voluntat del Pare. ■

Joan anuncia al poble que el Messies és Jesús, el que ha de venir, més fort que no pas ell i que els batejarà amb l'Esperit i amb foc. Joan confessa que ell no és digne ni de fer el servei tan humil com el que feien els esclaus als seus amos de deslligar-li el calçat. Lluc pretén que els oients se centrin en la figura de Jesús, com el Crist, el que ha de venir. Jesús és la figura central del pla de Déu i Lluc l'anirà mostrant i aprofundint en el seu evangeli.

Submergeint-nos en les aigües del baptisme entrem en una vida nova, en una renovació. Jesús va al Jordà a batejar-se com molts d'altres hi anaven. Es disposa a dir sí a Déu Pare. Es submergeix a l'aigua per començar una vida nova que li ha estat confiada. A la disposició lliure i sense condicions de Jesús, Déu respon amb la donació de l'Esperit. Els primers cristians, amarats per les aigües renovadores i per la vinguda de l'Esperit Sant, veien l'esperit com un foc que els purificava i els feia actuar i viure més enllà de les seves forces.

Que el cel s'obri és una imatge que surt sovint a la Bíblia per ex-

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Baptisme del Senyor

Lectura primera

Is 40,1-5.9-11

*Apareixerà la glòria del Senyor
i la veurà tothom alhora*

Lectura del llibre del profeta Isaïes

“Consoleu, consoleu el meu poble”, diu el vostre Déu. “Parleu amorosament a Jerusalem, crideu i digueu-li que s’ha acabat la seva servitud, ha estat perdonada la seva culpa: ha rebut de mans del Senyor doble pena per tots els seus pecats.”

Escolteu una veu que crida: “Obriu en el desert una ruta al Senyor, aplaneu en l’estepa un camí per al nostre Déu. S’alçaran les fondalades i s’abaixaran les muntanyes i els turons, la serralada es tornarà una plana, el terreny escabros serà una vall. Llavors apareixerà la glòria del Senyor i la veurà tothom alhora. La boca del Senyor ho ha dit.”

Puja en una muntanya ben alta, missatger que anuncies a Sió la bona nova! Tu que portes bones noves a Jerusalem, alça ben fort el teu crit, alça’t ben fort, no tinguis por! Digues a les viles de Judà: “Aquí teniu el vostre Déu! El Senyor Déu arriba amb poder, el seu braç domina tota cosa, l’acompanya el fruit de la seva victòria, el precedeixen els seus trofeus; vetlla com un pastor pel ramat, l’aplega amb el seu braç, porta al pit els anyells, acompanya les ovelles que crien.”

Evangelí

Lc 3,15-16.21-22

Jesús fou batejat; mentre pregava s’obrí el cel

Evangelí segons sant Lluç

Salm responsorial

103

Senyor, Déu meu, que en sou, de gran!

Aneu vestit d’esplendor i majestat, us embolcalla la llum com un mantell.

Heu estès el cel com una vela, i dalt les aigües us heu fet un palau. R.

*R. Beneeix el Senyor ànima meva,
Senyor, Déu meu, que en sou de gran.*

Preneu els núvols per carrossa i avanceu sobre les ales dels vents, teniu els vents per missatgers, el foc i les flames per executar les ordres. R.

Que en són, de variades, Senyor, les vostres obres,

i totes les heu fetes amb saviesa.

La terra és plena de les vostres criatures.

Aquí teniu el mar, immens per totes bandes, són incomputables els animals que s’hi mouen, des dels més petits fins als més grans. R.

Tots esperen de la vostra mà que els doneu l’aliment al seu temps: els el doneu, i ells l’arpleguen, així que obriu la mà, mengen a desdir. R.

Però si deixeu de mirar-los es desconcerten, si els retireu l’alè, expiren i tornen a la pols d’on van sortir. Quan envieu el vostre alè, reneix la creació, i renoveu la vida sobre la terra. R.

En aquell temps, la gent que vivia en l’expectació sospitava si Joan no fora potser el Messies. Ell respongué dient a tothom: “Jo us batejo només amb aigua, però ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no soc digne ni de deslligar-li el calçat. Ell us batejarà amb l’Esperit

Lectura segona

Tt 2,11-14.3,4-7

El Senyor ens salva amb un bany d’aigua regenerador i amb el poder renovador de l’Esperit Sant

Lectura de la carta de sant Pau a Titus

Estimats: s’ha revelat l’amor de Déu, que vol salvar tots els homes, i ens ensenya que abandonem la impietat i els desigs mundans, per viure en aquest món una vida de sobrietat, de justícia i de pietat, mentre esperem que es compleixi feliçment la nostra esperança, que es manifesti la glòria de Jesucrist, Déu gran i salvador nostre. Ell s’entregà a si mateix per nosaltres, per rescatar-nos de l’esclavatge de les culpes, deixar-nos nets i fer de nosaltres un poble ben seu, apassionat per fer el bé.

Quan s’ha revelat la bondat de Déu, salvador nostre, i l’amor que ell té als homes, no l’han mogut les obres que nosaltres podíem haver fet, sinó la seva bondat que ens salva amb un bany d’aigua regenerador i amb el poder renovador de l’Esperit Sant, que ell ha vessat a mans plenes sobre nosaltres per Jesucrist, el nostre salvador; així, justos per la seva gràcia, som hereus de la vida eterna, que des d’ara tenim dret a esperar.

Al·leluia

Joan digué: “Ve el qui és més poderós que jo.

Ell us batejarà amb l’Esperit Sant i amb foc”

Sant i amb foc.”

Un dia que tot el poble es feia batejar, Jesús també fou batejat. Mentre pregava, s’obrí el cel i baixà cap a ell l’Esperit Sant en figura corporal com un colom, i una veu digué des del cel: “Ets el meu Fill, el meu estimat; en tu m’he complagut.” ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC C; FERIA I
TEMPS DE NADAL I DURANT
L'ANY

SALTERI: SETMANA 3

Gener

12. DIUMENGE

Baptisme del Senyor (F), *Blanc*. Lectures: Isaïes 40,1-5.9-11 / Salm 103 / Títus 2,11-14.3,4-7 / Lluc 3,15-16.21-22
SANTORAL: Alfred, rel.; Arcadi, mr.; Bernat de Corleone, rel.; Cesarina, vg.; Tatiana, mr.

Comença el temps de durant l'any

13. DILLUNS

Fèria, *Verd*. O bé, **Sant Hilari, b. i Dr. de l'Església** (ML), *Blanc*. Lectures: Hebreus 1,1-6 / Salm 96 / Marc 1,14-20
SANTORAL: Gumersind, mr.; Verònica de Benasco, vg.

14. DIMARTS

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 2,5-12 / Salm 8 / Marc 1,21-28
SANTORAL: Fèlix de Nola, prev.; Joan de Ribera, b.; Macrina; Malaquies, prof.; beat Pere Donders, prev.

15. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 2,14-18 / Salm 104 / Marc 1,29-39
SANTORAL: Efisi, mr.; Francesc

Fernández Capillas, prev. i mr.; Habacuc i Miquees, prof.; Maur i Plàcid, ab.; Pau, erm.; Secundina, vg. i mr.

16. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: Hebreus 3,7-14 / Salm 94 / Marc 1,40-45
SANTORAL: Berard, prev. i mr.; Fulgenci, b.; Marcel I, p. i mr.; Priscil·la

17. DIVENDRES

Sant Antoni, abat (MO), *Blanc*. Lectures: Hebreus 4,1-5.11 / Salm 77 / Marc 2,1-12
SANTORAL: Leonil·la, mr.; Rosalina de Vilanova, rel.; beat Teresi Olivelli, mr.

18. DISSABTE

Del dissabte, *Verd*. O bé, **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML), *Blanc*. Lectures: Hebreus 4,12-16 / Salm 18 / Marc 2,13-17
SANTORAL: Margarida d'Hongria, rel.; Prisca, Lliberata i Beatriu, mr.; Vicenta-Maria López Vicuña, rel. i fund.; Volusià, b.

El Sant 14 de gener

Fèlix de Nola, prevere

Fèlix era fill d'Hèrmies, un soldat romà de Síria. El nostre sant, però, va néixer a la finca del seu pare a Nola, prop de Nàpols, Itàlia. En morir el pare, Fèlix va repartir la seva herència entre els pobres, i va ser ordenat pel bisbe sant Màxim de Nola, el qual li va demanar que es convertís en el seu ajudant. Fèlix va servir el bisbe fins que es va veure obligat a fugir al desert, a causa de l'inici de la persecució d'emperador Deci contra els cristians, l'any 250. Fèlix va ser capturat i empresonat, però la llegenda diu que va ser alliberat de la presó per un àngel, que el va ajudar a retrobar-se amb Màxim, que estava malalt i volia tornar a Nola. Fèlix el va acompanyar, tot i que mai es va deslliurar del tot de la persecució, ja que fins i tot després de la mort de Deci, el 251, els soldats seguien perseguint la gent que practicava el cristianisme.

En tornar a Nola, el bisbe Màxim va

morir, i el poble va triar per unanimitat Fèlix com a bisbe, però aquest va declinar l'honor a favor de Quini, un sacerdot major. Amb aquesta decisió, Fèlix va passar la resta de la seva vida vivint en la humilitat, compartint el que tenia amb els pobres. Va estar al costat dels més necessitats fins que va morir.

Tot i que no va morir de forma violenta, és reconegut com un màrtir per les tortures i la persecució que va patir a mans de l'emperador Deci. La seva tomba aviat es va fer famosa pels miracles que s'hi referien. Quan sant Paulí esdevingué bisbe de Nola, gairebé un segle més tard (410), va escriure un relat sobre el seu predecessor, gràcies al qual podem conèixer la vida de sant Fèlix. La seva festa es va fixar el 14 de gener, el dia de la seva mort, i encara avui dia els pagesos de Nola invoquen sant Fèlix perquè els protegeixi. ■

JOSEP TEIXIDÓ CUENCA
Delegat de Pastoral Sacramental
de Barcelona

Amb el Salm responsorial, fem ressonar el nostre cor a la llum de la lectura precedent que hem escoltat i la nostra ànima canta i lloa el Senyor

El paper del Salm responsorial

Molt sovint, quan assistim a una Eucaristia —sobretot—, ens trobem que el lector que proclama la primera lectura, un cop ha finalitzat, roman a l'ambó de la Paraula de Déu i seguidament llegeix el Salm responsorial. Ho adduïm al fet que tenim poca gent a la missa, i a més no poden o volen llegir. Aleshores, correm el risc de convertir el Salm responsorial en un mer tràmit entre lectures, ja que el fet que sigui el mateix lector que la lectura precedent —o a vegades puja el qui llegeix el Salm i seguidament també llegeix la segona lectura— fa que sembli que sigui un moment d'impàs i no el que representa en si mateix el Salm responsorial. Vegem què ens diu l'Ordenament general de les lectures de la missa:

En el número 19, ens diu que el Salm responsorial és part integrant de la litúrgia de la Paraula. Per tant, no és un afegit que, a més, com algunes vegades passa, el substituïm per un cant, sinó que és Paraula de Déu. En el número 20 ens assenyalava que el Salm, normalment, ha de ser cantat. No obstant, per manca de salmista —o d'algun cantor— es proclama, tot recitant l'assemblea la resposta i el lector o salmista, les estrofes del Salm. Pel que fa a la resposta del Salm

responsorial, a vegades pot passar que no la sapiguem, en el número 89 de l'*Ordo Lectionum Missae* ens diu que se'ns assenyalen alguns textos de salms y de respostes seleccionades pels diversos temps de l'any o per les diverses categories de salms, que es podran usar en lloc del text que correspon, sempre que el Salm sigui cantat.

Com veiem, el Salm té la mateixa importància que la resta de la litúrgia de la Paraula. Amb el Salm responsorial, fem ressonar el nostre cor a la llum de la lectura precedent que hem escoltat i la nostra ànima canta i lloa el Senyor. Tinguem cura, doncs, d'aquest moment; vetllem perquè la recitació o cant del Salm responsorial es faci amb dignitat i amb la veritat dels signes, proclamat per un lector propi, cantat en la mesura del possible i visquem-ho com a pregària que és; mirem, també, que el Salm es canti des de l'ambó de la Paraula de Déu, i no des d'un altre ambó. El seu lloc és l'ambó de la Paraula, encara que el que el canti sigui el director de cants i hagi de canviar d'ambó. Recordem que és Paraula de Déu.

Que tot tenint cura d'aquests elements, el Salm sigui de debò una lloança al nostre Déu, que ens alimenta també a la taula de la seva Paraula. ■

Neix ASRESOLA, associació per a l'ajuda dels privats de llibertat i les seves famílies (I)

L'acte de presentació de l'associació va tenir lloc a l'església de Santa Anna de Barcelona.

REDACCIÓ

Dissabte 30 de novembre va tenir lloc a l'església de Santa Anna de Barcelona la presentació oficial d'ASRESOLA (Associació per a la Reinserció Sociolaboral), una entitat sense ànim de lucre que té com a objectiu acompanyar les persones privades de llibertat perquè no se sentin tan soles i ajudar-les a preparar la seva sortida de la presó.

Durant l'esdeveniment es van donar a conèixer els detalls del projecte. Segons el seu president i fundador, Paco Pardo, hi ha altres organitzacions amb finalitats similars, però aquesta és "l'única entitat que va néixer des de dins de la presó", per la qual cosa coneixen de primera mà quines són les necessitats reals que hi ha a la presó. Unes setanta perso-

nes van assistir a l'acte, en què es va parlar de l'origen, els valors, la missió, els objectius i els reptes que ASRESOLA es planteja de cara al futur.

Paco Pardo va obrir la sessió, tot agraïnt l'assistència i explicant com va començar a gestar la idea de crear una associació per donar suport als reclusos i les seves famílies durant la seva estada a la presó i especialment després, un cop s'hagi complert la condemna. En Paco va començar a donar forma al seu projecte l'any 2019.

Des de llavors, ASRESOLA és una realitat constituïda per un equip de professionals i voluntaris altament preparats i motivats que coneixen de primera mà "les dificultats a les quals fan front les persones en el moment de sortir a la realitat exterior". Com a líder del projecte, en Paco espera que aquesta associació esdevingui un pont d'ajuda per aconseguir "una

correcta reinserció" per poder evitar les recaigudes, malgrat "les febleses i mancances del sistema penitenciari actual".

Entre les seves necessitats més urgents hi ha la incorporació de més voluntaris i l'obtenció d'ajuda econòmica. En aquest moment, l'organització depèn exclusivament de donacions, les quals resulten insuficients per cobrir tota la feina que cal dur a terme.

Un dels pilars fonamentals de l'associació és la revista mensual i gratuïta *Resiliència*, un mitjà de comunicació essencial per arribar a la població reclusa. En aquesta publicació, s'hi inclouen articles d'interès, com seccions de dret, psicologia, opinió i entreteniments molt ben rebuts, com sopes de lletres i sudokus.

Més informació: ASRESOLA, tel. 623 286 304, correu electrònic: gestión@asresola.es. ■

VEREMUNDO
 velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

 SLABBINCK

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Cartes

Afrontar el final de la vida des de la fe

La vida humana és un do i una benedicció de Déu. Fins i tot en la seva condició més dolorosa i davant una malaltia greu, té una dignitat que mereix ser respectada sempre i mai no pot ser suprimida lliurement. Tots els professionals que estan en contacte amb pacients que es troben en una situació de final de vida haurien de tenir les eines necessàries per proporcionar un bon acompanyament integral, i també oferir un acompanyament humà i espiritual, perquè la medicina no té sentit sense aquesta vessant. Hem de poder viure els darrers moments de la nostra vida segons la pròpia voluntat i d'acord amb les nostres creences i valors.

L'eutanàsia no és la manera de no patir. La medicina per a no patir són els tractaments pal·liatius adequats i de qualitat, que garanteixin una bona etapa final de la vida, perquè tots sabem que ens morirem, i la mort i el patiment són elements inevitables en tota pràctica sanitària.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL

Als nostres presos

Durant aquests dies em recordo de vosaltres i també de les vostres famílies. Voldria fer alguna cosa,

però tan sols se m'acudeix escriure-us i dir-vos que som molts els que sentim el mateix, alhora que desitjar-vos lliures el més aviat possible. Sempre he incorporat la frase "contra el delictes i a favor del reu". No sé quin és el vostre delictes, possiblement això només ho sabeu vosaltres mateixos, però vull que sapiguen que estic amb vosaltres.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

Escalfament global

S'està verificant ara una inusual acceleració de l'escalfament global, a una velocitat tal que n'hi ha prou amb una generació —niglesnimmilenniss— per constatar-ho. L'augment del nivell del mar i el desglaç de les glaceres poden ser fàcilment percebuts per una persona al llarg de la seva vida, i probablement en pocs anys moltes poblacions hauran de traslladar les seves llars a causa d'aquests fets. És urgent un canvi de mentalitat.

MARTÍ MANCILLA MUNTADA

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Gràcies als Mags

La festa dels Reis Mags enlluerna els més petits i ens fa somiar als grans. L'evangelista Mateu ens ofereix el relat amb tota senzillesa. La litúrgia de l'Església celebra l'Epifania del Senyor, la manifestació de Jesús a tota la gent, una llum que brilla per a tothom. L'Estel que va guiar els Mags a Betlem és el símbol d'aquesta llum que resplendeix en el món i que vol il·luminar la vida de la humanitat. Els Mags són símbol de l'home que cerca, com nosaltres, perquè experimenten que els regals materials no són capaços d'omplir el gran buit que hi ha al cor de l'home. I aquells bons mags es van posar en camí; van deixar la comoditat del seu Orient per buscar un estel que pogués donar llum i marcar-los el camí en la vida. I la van buscar i la van seguir amb obstinació, sense desanimar-se perquè s'amagués o perquè no es trobés a Jerusalem; sense desanimar-se per la fredor d'Herodes i dels que devien conèixer el lloc del nadó. Fins que amb una alegria immensa van veure que l'estel beneït s'aturava allà, al costat de Maria. En els Mags d'Orient apreciem els éssers humans de bona voluntat que cerquen honestament la veritat i la vida. Els Mags són cercadors animats per un desig de plenitud.

El Papa ens convida a seguir l'exemple dels Reis Mags, als quals l'Evangeli descriu sempre en moviment. No es van limitar a mirar-lo, no van pregar per compromís i van marxar, sinó que el van adorar, van entrar en una comunió personal d'amor amb Jesús. Després li va oferir or, encens i mirra, els seus béns més preuats.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Un retaule excepcional de Joanot de Pau

“L’Anunciació de la Verge” ha estat adquirit pel Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya

Una obra extraordinària que pertany a l'època renaixentista.

REDACCIÓ

El Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha adquirit el retaule *L’Anunciació de la Verge*, de Joanot de Pau. Es tracta d’una de les obres més rellevants de l’artista, un dels autors paradigmàtics del primer

Renaixement a Lleida. Conservat gairebé de manera íntegra, prové del castell de Montcortès (la Segarra). El retaule s’incorporarà a la Col·lecció Nacional i passarà a formar part dels fons del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

Mitjançant l’exercici del dret de tempteig, el Departament de Cultura va adquirir el retaule *L’Anunciació de la Verge* a la subhasta que va tenir lloc, el 27 de novembre passat, a la sala Isbilya de Sevilla, per

un import de 140.000 euros.

L’activitat de Joanot de Pau — nascut com a Joan Pau Guardiola, natural de Cervera — apareix documentada entre els anys 1500 i 1548. La seva obra s’estén per la zona de la Segarra, el Solsonès i diverses regions pirinenques. L’artista, sordmut de naixement, va ser format en la tradició gòtica i va obrir-se lleugerament a les novetats de l’època del Renaixement. L’única de les seves creacions documentades, el *Calvari* de Castellnou d’Oliges (1518), s’exhibeix al Museu de Lleida. Altres treballs atribuïts a Joanot de Pau es conserven al Museu de Cervera, al Museu del Cau Ferrat de Sitges i al Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

El retaule *L’Anunciació de la Verge* apareix citat i reproduït gràficament en un dels volums d’*A History of Spanish Painting*, de Chandler R. Post. Quan Post documenta l’obra no menciona que és original del castell de Montcortès perquè, en aquell moment, es trobava al palau Moxó de Barcelona, ja que els Moxó havien adquirit el castell.

Anys més tard, el 1967, Agustí Duran i Sanpere estudia de nou el retaule, el descriu i confirma que el seu emplaçament original era al castell segarrenc. Al catàleg de pintura del Cau Ferrat del 2019, Albert Velasco atribueix el retaule a Joanot de Pau i el seu encàrrec a Joan Sacirera, propietari del castell de Montcortès, als voltants del 1493.

El retaule és una pintura sobre fusta de 321 x 194 cm, sense comptar l’altar sobre el qual descansa, que és del segle XIX. L’obra està dedicada a l’Anunciació i reproduïx l’aparició de l’arcàngel Gabriel a la Mare de Déu. Tots els personatges estan retratats de mig cos, utilitzant com a fons relleus d’estuc daurat, característics de l’època. ■

Federico Mayor Zaragoza, un home del Renaixement

TICA FONT

Centre Delàs d'Estudis per la Pau

Aquest ha estat el seu estil: raó, passió i proposta

Ha estat una persona polifacètica, a la universitat va ser catedràtic de Bioquímica, rector, vicepresident del CSIC; durant la transició va ser subsecretari d'Educació i Ciència i del 1981/82, ministre d'Educació i Ciència, a la universitat va deixar una gran petjada. El 1978 va ser nomenat director general adjunt de la Unesco, i del 1987 al 1999 va ser-ne el director general. Ha ostentat molts càrrecs, ha estat doctor *honoris causa* per moltes universitats arreu del món. A més de la seva activitat científica i política, ha estat poeta, mai no va deixar d'escriure poesia. Ha estat un home del Renaixement.

Ha estat una persona de mirada ampla, oberta a la innovació i al canvi, amb un gran compromís ètic que s'ha mostrat amb les innombrables activitats de la seva vida. Ha tingut un passat ple de viatges arreu del món en actes de reconeixement a la seva figura o en actes de suport a causes transformadores.

Es va comprometre fermament a forjar una Cultura de Pau, ha estat un actor clau a promoure el trànsit de la cultura de la coerció i la violència a la cultura del diàleg i la reconciliació. Sempre a favor del diàleg, del multilateralisme democràtic, ens

ha alertat sobre la crisi climàtica, sobre el risc de l'antropocè, sobre les vulneracions dels drets humans o sobre la importància de l'educació i la urgència d'actuar: "Si no hi ha evolució hi haurà revolució." Sempre recalcava la preocupació per l'educació: "L'educació genuïna permet passar de súbdits a ciutadans, d'espectadors a actors del destí personal i col·lectiu."

Sempre ens deia que havíem d'exercir la responsabilitat i decidir sense por, amb audàcia. Aquest ha estat el seu estil: raó, passió i proposta. Els seus consells procedien de la seva llarga experiència, per exemple, quan com a director de la Unesco, va ser pressionat pel representant nord-americà a plegar-se a determinades coses, amb l'amenaça de retirada de fons. No es va arronsar i no es va refugiar en l'Assemblea General, va utilitzar els estatuts de la Unesco i va decidir ser fidel a la seva responsabilitat com a director.

Ha marxat seguint al peu del canó, sense retirar-se, lluitant per les causes justes; entre les últimes coses que repetia de manera incansable: "*Si vis pacem para bellum*" calia canviar-la per "*Si vis pacem para verbum*" ("Si vols la pau, prepara't per a la paraula"). ■

Mn. Jusep Amiell, amb Mons. Joan-Enric Vives, quan li van donar el 2010 la Medalla d'Or.

BENIGNE MARQUÈS SALA

Arxiver diocesà i capítular d'Urgell

Ha mort Mn. Jusep Amiell Solé

Ens ha deixat Mn. Jusep Amiell Solé. Moria a Viella el 17 de desembre del 2024 i va ser enterrat a la seva vila natal de Garós. Fou un sacerdot exemplar, un gran amant del seu país i de la seva cultura, la Vall d'Aran, i especialment un gran promotor i impulsor de la llengua aranesa. Va néixer a Garós el 18 d'abril del 1930. Cursà la carrera eclesiàstica al Seminari de la Seu d'Urgell i fou ordenat de prevere el 20 de juny del 1954.

Fou nomenat rector de diverses parròquies del bisbat d'Urgell i el 12 de febrer del 1964 passà a ser director espiritual del Seminari i professor. El 14 de setembre del 1973 és nomenat ecònom de Bossòst, Aubert, Arres i Vilamós. Quatre anys més tard és destinat a regir algunes parròquies del bisbat. El 2 d'agost del 1991 fou nomenat rector de Viella. Va ocupar càrrecs importants: arxipreste de la Vall d'Aran, membre del Consell diocesà per als afers econòmics, membre del Consell Presbiteral i membre del Col·legi de Consultors. El 10 de maig del 2011, l'arquebisbe-bisbe d'Urgell el nomenà canonge de la santa església catedral de la Seu d'Urgell.

Amant com era de la cultura i la llengua araneses, Mn. Amiell llegí i es formà amb la lectura de l'obra del bon literat Mn. Jusep Condó Sambea (1867-1919), sacerdot aranès i del bisbat d'Urgell. Poeta i prosista, que escrigué en aranès, català i castellà. Fou el primer literat que escrigué en

aranès; el 1912 obtingué el premi dels Jocs Florals de Tolosa.

Mn. Amiell, fruit de la seva cultura en la llengua i història araneses, ens ha llegat unes precioses obres en la seva pròpia llengua natal: *Petit Missau Aranès* (1978), *Nau Tèstament* (2010), *Salms* (2011), *Crotzes e drapèus istoriques dera Val d'Aran*, *Istòria dera Glèsia en Aran* (2016). Amb el Missal i les traduccions bíbliques ens ha prestat un bon servei per a la litúrgia, perquè el poble, segons les directrius del Concili Vaticà, ara pot participar en els actes litúrgics en la seva pròpia llengua. En les traduccions bíbliques que ell feu, seguí el text de la Bíblia Catalana (BCI). A més de les seves obres, col·laborà intensament en l'impuls de la cultura aranesa, en ser secretari i també membre del Patronat deth Musèu Etnològic dera Val d'Aran, i cofundador de la revista *Tèrra Aranesa*.

La societat li va saber reconèixer i agrair aquest magnífic llegat cultural que Mn. Jusep Amiell ens ha ofert. El 2004 li concediren el Premi Llengua Viua, el 2010 obtenia la Medalla d'Or, concedida pel Conselh Generau d'Aran, i el 20 d'abril del 2012, la Generalitat de Catalunya li entregà la Creude Sant Jordi. Finalment, el 2018 les autoritats araneses col·locaren un bust seu davant de l'església de Garós. El recordarem pel seu llegat i per la seva persona, un home humil, d'una gran bonhomia, sempre fidel i responsable. Que descansi en la pau i la glòria del Senyor. ■

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

L'interrogant de les anomenades “estrelles fugitives”

Flickr / NASA Goddard Space Flight Centre

Aquest tipus d'estrelles ha cridat l'atenció dels astrofísics.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

A la nostra galàxia s'hi troba un tipus d'estrelles ben estrany. Es tracta d'unes estrelles que es mouen entre les altres sense seguir la rotació entorn del centre galàctic, com fan la immensa majoria. Tenen trajectòries variades i van a velocitats elevades. Les que diríem “normals” tenen una velocitat que va de cinc a set quilòmetres per se-

gon, mentre que les “fugitives” arriben fins a 200 km/s. No totes van a velocitat tan alta, però sempre és de més de 30 km/s i no segueixen la rotació galàctica. Segueixen trajectòries molt diverses.

Un tipus d'estrelles d'aquesta mena ha cridat l'atenció dels astrofísics. Entre nosaltres tenim una astrofísica que es dedica a l'estudi d'aquests astres. És la Mar Carretero, investigadora de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya (IEEC), que treballa a l'Institut de Ciències del Cosmos, situat a la Universitat de Barcelona. Aquesta científica va néixer a Lanzarote (Canàries), però quan tenia 17 anys va venir a Catalunya per estudiar a Barcelona i per ara s'hi ha quedat. Ha complert 26 anys i està a punt de presentar la seva tesi doctoral, que serà sobre el tema de

les estrelles “fugitives”.

Fins ara, la Mar ja ha identificat 175 estrelles d'aquest tipus —ha duplicat el nombre de les que es coneixien—, després d'iniciar un mètode especial per detectar-les. I ho ha anat publicant a la revista *Astronomy and Astrophysics*. Ha comprovat que totes les “fugitives” són estrelles de gran massa, algunes arriben a unes cent vegades la massa del Sol.

Quin pot ser l'origen d'aquestes estrelles i per què és interessant el seu estudi? Una hipòtesi és que provenen d'explosions de supernoves i una altra, que són productes d'ejeccions en cúmuls estel·lars. I els experts hi troben una font de dades per comprendre millor com neixen i evolucionen les estrelles. Potser més endavant ens en podran dir alguna cosa més... ■

TRADICIONS REMEIERES

El llor o llorer

Flickr / Herbyclopedia

El llorer s'emptra per aromatitzar guisats i conserves, i també com a tònic estomacal.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

El llor o llorer (lat., *Laurus nobilis*; cast, *laurel*) és un arbust molt comú arreu d'Europa. Al bosquet del "Desert de Sarrià" —on hi sojornàrem els caputxins des del 1578 fins a l'exclaustració del 1835— hi havia alguns llores notablement frondosos i amb unes fulles oloroses molt remeieres amb propietats diürètiques i sudorífiques. El llorer s'emptra en gastronomia no només per aromatitzar els guisats i les conserves, sinó també com a tònic estomacal i com a contraverí.

Les olivetes del llorer baguer, passades pel morter, fan un oli molt eficaç per a les fregues a contrapel en els dolors reumàtics i, sobretot, per guarir el mal d'orella. El llorer és esmentat en la medicina pràctica del cèlebre formulari Astier, on es presenta el llor com a poderós diürètic i, també, en el de Boucharlat, on hi trobem una fórmula per fer la "pomada laurina" amb llard de porc per guarir els dolors reumàtics, ja que dels fruits —"olivetes"— del llorer se'n treu una mena de mantega que s'usa en les untures contra la paràlisi i els dolors de caràcter reumàtic.

A més, els frares caputxins usaren, amb eficàcia, el llorer com a contraverí i, a més, formava part de receptes per netejar les ferides i

les ulceracions, i apreciaren enormement la utilització mèdica de l'oli de llorer baguer, afirmant que "l'oli del llorer és molt bo pel dolor d'orelles" (BHC, *Lo jardiner florista*, II-117). Precisament, d'aquest oli de llorer en parlà de manera molt elogiada l'any 1592 el cèlebre estudiós de la farmàcia, fra Antoni Castell, monjo de Montserrat, qui manifestà que era molt útil per als apotecaris: "*El olio laurino es tan barato que por esto no se sophistica por la gran abundancia que hay de bayas. Este olio, como muchos otros, no se deve preparar si no es al tiempo de la necesidad*" (*Theórica y práctica de boticarios*, 249-250). A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de les propietats remeieres d'una planta aperitiva anomenada caputxina, que prové d'Amèrica. ■

SARAH ANDERSON*El arte olvidado del silencio*

Editorial Kairós, 2024, 408 pàg.

Una celebració única del silenci —en l'art, la literatura, la natura i l'espiritualitat— i una exploració de la seva capacitat per aportar pau interior, així com per inspirar l'esperit humà.

Llibres més venuts el mes de DESEMBRE

+claret

JAUME SIDERA PLANA*Homilies. Cicle C*

Editorial Claret

FRANCESC TORRALBA*No hi ha paraules*

Ara Llibres

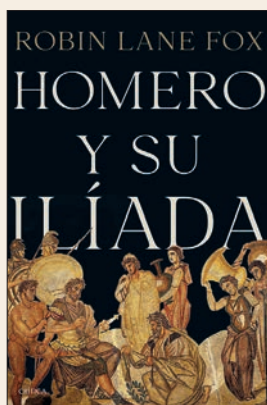
EQUIP D'EDICIÓ DE L'EDITORIAL CLARET*Paraula i Vida 2025*

Editorial Claret

MIGUEL DELIBES DE CASTRO*Gracias a la vida*

Editorial Destino, 2024, 248 pàg.

Aquestes pàgines són un cant a la sorprenent diversitat de vida que ens envolta i al meravellós món de la natura, de la mà d'un dels biòlegs espanyols actuals més rellevants.

ROBIN LANE FOX*Homero y su Ilíada*

Editorial Crítica, 2024, 528 pàg.

La *Ilíada* d'Homer és el més cèlebre de tots els poemes èpics. Això no obstant, queden interrogants sense resposta: on, com i quan es va crear. En aquest estudi s'analitzen aquestes qüestions.

CRISTINA FERNÁNDEZ i SANTIAGO GIRALDO*Segrestats per les xarxes*

Eumo Editorial, 2024, 240 pàg.

Els autors d'aquest llibre descriuen les xarxes socials com un problema de salut pública, sobretot entre els adolescents i els joves. Diuen que la societat ha de reclamar mesures de protecció davant d'aquesta situació.

CRÍTICA DE TEATRE

Pastís Michelin de garrofa

ANDREU SOTORRA
andrusotorra@gmail.com

© David Ruano

Les actrius Clàudia Benito i Muntsa Alcañiz i els actors Edu Lloveras i Joan Pera en una escena de l'obra al Teatre Goya.

Segona campanada de la recent estrenada comaautora, Susanna Garachana (*El favor*), actriu de llarga trajectòria. Aquesta vegada fent tàndem en l'autoria amb Jaume Viñas. Tots dos, juntament amb el director Daniel Anglès, creant una tradició que s'hauria de convertir en hàbit: muntar una comèdia amb denominació d'origen comptant amb el principal protagonista, l'actor Joan Pera, autèntica estrella Michelin de la comèdia catalana.

Dic això de l'estrella Michelin perquè la cosa també va per aquí. Hi ha un xef jove que s'ha enamorat de la promesa d'un comiat de soltera amb ambicions de dissenyadora, hi ha una mare amb un passat hippy feta una senyorassa, hi ha Cadaqués, Balaguer, Escornalbou, Calella i altres referències geogràfiques, i hi ha en l'imaginari molt de Mondrian, el pioner de l'art abstracte, el de les ratlles horitzontals i verticals amb els colors primaris i el pintor que va proclamar allò que també es pot aplicar al teatre: "L'art és superior a la realitat i no té cap relació directa amb la realitat."

A *Un sogre de lloguer*, una comèdia que va més enllà del carisma d'humor de Joan Pera, el que hi passa també és, com deia Mondrian, superior a la

realitat i, a la vegada, no té cap relació directa amb la realitat. O potser sí. Depèn de com es miri i depèn també de l'efecte que fa en un personatge afectat per la narcolèpsia, l'impuls sobtat de caure rendit de son quan escolta la paraula "emblemàtic" i, en contraposició, quan escolta "Ramon", desvetllar-se a l'acte.

Una comèdia necessita un bon repartiment. Al voltant de Joan Pera, la companyia ha reunit tres intèrprets d'alta volada com l'actriu Muntsa Alcañiz —senyorassa que ho diu tot amb el gest i l'expressió—, l'actriu Clàudia Benito —una perfecta promesa amb dues vides i una ambició heretada de família— i l'actor Edu Lloveras, el xef de la festa, que viu el dia més arriscat de la seva vida.

Un sogre de lloguer és una obra que juga amb la llengua, fa una esllavissada cap al dialecte de les Illes, pica l'ullet fugaçment en un moment donat a Joan Capri, trepitja país amb la toponímia i enfila el registre de la comèdia, amb pastís inclòs de garrofa, sempre amb un prudent fre de mà, amb una interpretació coral que manté l'auditori a plena riallada i una història de fons que desvela un secret amagat durant quaranta anys entre Cadaqués i Cervera de la Marrena. ■

AMB BON HUMOR

"UN SOGRE DE LLOGUER", de Susanna Garachana i Jaume Viñas
INTÈRPRETS: Muntsa Alcañiz, Clàudia Benito, Edu Lloveras i Joan Pera
DIRECCIÓ: Daniel Anglès
Teatre Goya, Barcelona
Fins al 26 de gener

CRÍTICA LITERÀRIA

On és la llavor del mal?

ROSA BOIXAREU

Biblista

La Mathilde, professora en un institut, i l'Etienne formen una parella feliç. Un dia, l'Etienne decideix trencar la relació i el món de la Mathilde s'enfonsa. No accepta la nova situació imposada. Una bola de neu, barreja de desolació, ressentiment, desorientació, solitud i alteració psicològica, va construint una nova Mathilde, de la qual, potser, ni ella mateixa és conscient. Potser.

Novel·la curta, de bon llegir, per anar més enllà de l'anecdòtic de l'argument, per comentar en grup: la insuportable lleugeresa del mal (replicant M. Kundera) a la recerca d'un benestar. Perquè, al meu entendre, d'això va aquesta novel·la.

Acostumats a l'evidència del mal encarnat en fets indiscutibles i sorollosos, es passa per alt aquella maldat, silenciosa, disfressada de bé i gestada de manera imperceptible en el dia a dia. Es diu: el bé no fa soroll. Llegint *Dues germanes* podem dir que, a vegades, el mal tampoc no en fa... o bé, potser sí, però no el sabem escoltar. El mal demana un detonant, quelcom que posi en marxa una colla de factors, aparentment inofensius, pel tema que ens ocupa, perquè es vagi gestant una inclinació, una voluntat (involuntària?) cap al mal. Un mal amb bona aparença, fins i tot amb rostre de bé.

Quan es parla del mal, sovint se'ns fa present el relat sobre Caín i Abel al llibre del Gènesi. És fàcil la relació entre el mal i Caín: l'assassinat del germà és la imatge reprovatòria de tal fet contra qualsevol de nosaltres, i la violència i la mort d'Abel és una constant en la història humana. Però hi ha un munt de qüestions que el relat deixa en mans de les generacions lectores perquè llegir és un acte de recepció actiu que demana tenir en compte molts factors, no tant per justificar res, sí per comprendre. Seria interessant, al comentari en grup que es proposa a l'inici, veure quines expectatives ofereix el capítol 4 del Gènesi a la reflexió sobre el mal i el llibre que es comenta. ■

DAVID FOENKINOS

Dues germanes

Edicions 62, 2020, 168 pàg.

UN NOU LLINDAR

Arrels sagrades

Som conscients de les arrels que mantenen viva la nostra dignitat com a cristians? Rebre el Baptisme ha d'haver marcat la nostra vida fins al punt de fer-ne un signe visible de l'amor de Déu i, al mateix temps, valorar la pertinença a l'Església i ajudant que sigui una fraternitat sense fronteres. El baptisme és la porta d'accés als altres sacraments i la font del compromís per anunciar l'Evangeli. En definitiva, ja que les nostres arrels són sagrades, quin respecte i fidelitat mereixen? És una llavor que la cuidem i la deixem créixer?

Celebrant el Baptisme de Jesús, és un moment per valorar la decisió de centrar la nostra vida en Ell.

Revisem, doncs, com celebrem i vivim avui el sacrament del Baptisme: què significa per als pares i mares que el demanen per als seus fills? I en el cas el Baptisme d'adults? Tractant-se de l'entrada a l'Església, com ho viu la comunitat cristiana? Com hi és present? Què significa l'entrada de nous membres a l'Església? De fet, hauria de ser un moment per ser-hi present tota la comunitat. Pel Baptisme som fills de Déu, la nostra màxima dignitat, el millor regal. Quan era rector de parròquia, recordo el comentari d'un pagès en una reunió de preparació de l'homilia: "Jo veig el Baptisme com un gran regal que Déu ens ha fet, posat dins una capsula molt ben embolicada amb paper de cel·lofana i fermada amb un floc molt vistós. A vegades, però, encara hi ha qui no ha desfet el floc ni ha obert la capsula, per això no viu l'alegria del regal, l'alegria de ser cristià. I va afegir: "Quina llàstima!" Va ser una bona lliçó la intuïció d'aquest bon home que ho vivia de ple. Ens va fer pensar molt a tots i ho vaig contar a l'homilia.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

Catalunya + Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro

Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat

Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Jaume Balateu, Miguel Ángel Barbero, Pilarín Bayés, Rosa Boixareu, Agustí Borrell, Ángeles Conde, Carme Escalas, Juanjo Fernández, Tica Font, Daniel Gil, Antonio Gil, José Miguel Hernández, Benigne Marquès, Alberto Masó, Ignasi Miranda, Viqui Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Ruaix, Valentí Serra, Bárbara Sotomayor, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Josep Teixidó

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada per

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

Agenda
Barcelona**BETÀNIA**

El **dijous 12 de gener**, a les 10.00, recés sobre *El Fill de Déu s'ha fet camí per a nosaltres (santa Clara) un Camí, una Veritat, una Vida* dirigit per fra Francesc Sánchez, o.f.m.cap., a la casa de Betània de Cornellà de Llobregat (tel. 933 751 102).

DANSA CONTEMPLATIVA

El **dimecres 15 de gener**, a les 20.00, dansa contemplativa al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona (activitatspuelles@gmail.com).

"LECTIO DIVINA"

El **dijous 16 de gener**, a les 20.45, adoració amb *lectio divina* a la parròquia de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa de Barcelona.

JUBILEU D'ESPERANÇA

El **dissabte 18 de gener**, a les 10.30, formació i pregària sobre *L'Església en el món d'avui. "Gaudium et spes"* amb Salvador Pié a l'Escola TP Xavier (av. Francesc Cambó, 12 - Barcelona).

ECUMENISME

El **dissabte 18 de gener**, a les 20.00, celebració ecumènica per la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians presidida pel bisbe Javier Vilanova a la catedral de Barcelona.

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **diumenge 19 de gener**, a les 18.15, nades i missa amb la coral de la Capella Francesa de Barcelona (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

Girona**MÚSICA**

El **dijous 16 de gener**, a les 19.30, conferència i audició *La música de Joaquim Serra* a càrrec de Martí Delgado al Centre Catòlic de Blanes.

Lleida**IREL**

El **dijous 16 de gener**, a les 18.30, conferència *El present com a regal* amb Theo Loinaz, a la seu de l'IREL.

Sant Feliu de Llobregat**PASTORETS**

El **diumenge 12 de gener**, a les 18.00, representació dels pastorets al Teatre de La Peni de Molins de Rei.

MIL·LENARI DEL MONESTIR DE SANT SEBASTIÀ DELS GORGS

El **dissabte 18 de gener**, a les 17.00, acte *Memòria viva: conviure amb el monestir de Sant Sebastià dels Gorgs*, al Centre Cívic "Els Gorgs" d'Avinyonet del Penedès.

Tarragona**SANT FRUCTUÓS**

El **diumenge 19 de gener**, a les 17.00 i a les 19.00, estrena de la pel·lícula *La Passió de sant Fructuós* (<https://entrades.tarragona.cat>).

Terrassa**TAIZÉ**

El **divendres 17 de gener**, a les 20.45, pregària a l'estil de Taizé al monestir de Sant Cugat del Vallès.

Tortosa**APOSTOLAT DE L'ORACIÓ**

El **diumenge 19 de gener**, a les 11.00, assemblea diocesana de l'Apostolat de l'Oració a les Teresianes de Jesús.

Vic**GOIGS**

El **dijous 16 de gener**, a les 20.30, conferència de Glòria Ballús sobre *El cant dels goigs en la cultura popular* al Casal de l'Església de Manresa.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè migrants, refugiats i afectats per les guerres vegin respectat el seu dret a l'educació

“És molt important portar la mirada bioètica a l'escola, on es formen els futurs ciutadans”

CARME MUNTÉ MARGALEF

La Fundació Escola Cristiana de Catalunya (FECC), en col·laboració amb l'Institut Borja de Bioètica - URL, compta amb una eina pionera com és el Comitè d'Ètica d'Educació, que es va constituir el 10 de desembre passat. Des d'aquell moment, els prop de 400 centres educatius de la FECC ja poden enviar les seves consultes a www.fecc.cat/comite-etica-educacio/. Marta Pomés, que uneix les vessants de docència —ha estat 23 anys professora al Sagrat Cor de Sarrià— i bioètica —actualment és coordinadora de cursos i membre de l'equip acadèmic de l'Institut Borja de Bioètica—, és la vicepresidenta i coordinadora del Comitè d'Ètica d'Educació de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya.

Com va sorgir la iniciativa?

Fruit de la inquietud compartida de l'Institut Borja de Bioètica-URL i de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya; sobretot de Francesc Torralba, Margarita Bofarull rscj, Eloi Aran i Meritxell Ruiz. Així com l'any 1981 el Dr. Francesc Abel sj, en col·laboració amb l'orde hospitalari, va crear el primer Comitè d'Ètica Assistencial de l'Estat espanyol a l'Hospital de Sant Joan de Déu, ara és molt bo que de la mà de la Fundació Escola Cristiana hàgim obert aquest horitzó en l'àmbit educatiu, que també és molt necessari. N'estem molt contents i creiem que és un projecte molt innovador, positiu i enriquidor per tot el que pot aportar.

Per què és important per a les escoles comptar amb una eina com el Comitè d'Ètica d'Educació?

És important per dos motius. En primer lloc, perquè les escoles tenen un comitè al qual poder recórrer per fer consultes sobre situacions o casos concrets en què hi hagi implicacions ètiques. En segon lloc, perquè a partir de la tasca que fa el comitè es podrà anar formant i sensibilitzant en temes d'ètica. Per tant, podrem treballar més des d'una perspectiva de prevenció. Les temàtiques que ens trobarem al comitè a l'hora de deliberar o orientar segurament seran les relacionades amb les noves tecnologies, la intel·ligència artificial, qüestions vinculades a la confidencialitat, o com abordar situacions d'inclusió i equitat.

MARTA POMÉS

Vicepresidenta i coordinadora del Comitè d'Ètica d'Educació de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

Quines són les implicacions ètiques de la irrupció de les noves tecnologies, especialment la intel·ligència artificial, en l'àmbit educatiu?

Com qualsevol nou avenç, té grans possibilitats tècniques o científiques, però també dubtes sobre l'ús que se'n faci. Per tant, sorgeixen qüestions d'equitat, de confidencialitat, de veracitat de la informació o de responsabilitat davant la presa de decisions. Com que hem de poder formar els infants i dotar-los de criteri davant les noves tecnologies, primer haurem de passar per la formació dels docents, que són els que els acompanyen i eduquen.

Com s'inscriu aquest projecte en la tasca de l'Institut Borja de Bioètica?

L'humanisme cristià és el punt de trobada entre la FECC i l'Institut Borja de Bioètica, aquesta voluntat d'actuar i fer seguint els valors o principis cristians. Així mateix, una de les nostres principals activitats és la sensibilització i la formació en la societat sobre el deure de respectar la vida, la dignitat, l'entorn i en especial les persones que estan en situacions de vulnerabilitat. Aquesta mirada ens interessa portar-la a l'escola, que és on es formen els futurs ciutadans.

RÀDIO ESTEL

NOVA TEMPORADA, AMB MÉS CONTINGUTS SOCIALS I RELIGIOSOS

ESCOLTANT, SENTIRÀS!

WWW.RADIOESTEL.CAT